

Programski dokument za obdobje 2021–2024

Na poti k okrevanju in odpornosti

**Programski dokument za obdobje 2021–2024: Na poti
k okrevanju in odpornosti**

Pri sklicevanju na to poročilo uporabite naslednje besedilo:

Eurofound (2020), *Programski dokument za obdobje 2021-2024: Na poti k okrevanju in odpornosti*, Dublin.

Dokument vključuje večletni delovni program Eurofounda za obdobje 2021–2024. Celoten *Programski dokument za obdobje 2021–2024: Na poti k okrevanju in odpornosti*, vključno z delovnim programom za leto 2021 in prilogami, je na voljo v angleščini, francoščini in nemščini. Na voljo je na spletni strani <http://eurofound.link/ef20029>.

© Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound), 2020.

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Za dovoljenje za uporabo ali reprodukcijo fotografij ali drugega gradiva, za katere Eurofound nima avtorskih pravic, je treba zaprositi neposredno imetnike avtorskih pravic.

Slike na naslovnici: © Ndabcreativity, pikselstock, Gorodenkoff/Adobe Stock; Fotoluminate LLC/Shutterstock

Morebitna vprašanja o avtorskih pravicah je treba v pisni obliki poslati na e-naslov:

copyright@eurofound.europa.eu.

Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound) je tristranska agencija Evropske unije, ki je bila ustanovljena leta 1975. Njena naloga je zagotavljati znanje na področju socialnih politik, politik zaposlovanja in politik, povezanih z delom, v skladu z Uredbo (EU) 2019/127.

Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer

Telefon: (+353 1) 204 31 00

E-naslov: information@eurofound.europa.eu

Spletno mesto: www.eurofound.europa.eu

Vsebina

Uvod	8
Izjava o poslanstvu	9
I. Splošni okvir za obdobje 2021–2024	10
Uvod	10
Ozadje politike	11
Institucionalni okvir.....	13
II. Večletni delovni program.....	14
Uvod.....	14
1. Večletni cilji	15
2. Operativne dejavnosti.....	17
3. Horizontalne dejavnosti	32
4. Pristop k izvajanju	35
5. Perspektive glede človeških in finančnih virov: načrtovanje virov za obdobje 2021–2024	37

Okrajšave, uporabljene v tem dokumentu

CATI	računalniško podprto telefonsko anketiranje
Cedefop	Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja
ECS	evropska raziskava podjetij
EEA	Evropska agencija za okolje
EFC	Ekonomsko-finančni odbor
EGP	Evropski gospodarski prostor
EIGE	Evropski inštitut za enakost spolov
EJM	Evropski center za spremljanje delovnih mest
ELA	Evropski organ za delo
EMCO	Odbor za zaposlovanje
EPMS	sistem spremljanja uspešnosti fundacije Eurofound
EPSO	Evropski urad za izbor osebja
EQLS	evropska raziskava o kakovosti življenja
ERL	elektronski rezervni seznam
ERM	Evropski center za spremljanje prestrukturiranja
ESPG	Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji
ESS	Evropski socialni sklad
ETF	Evropska fundacija za usposabljanje
EU-OSHA	Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu
Eurofound	Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer

EU-SILC	statistika Evropske unije o dohodku in življenjskih pogojih
EWCS	evropska raziskava o delovnih razmerah
FRA	Agencija Evropske unije za temeljne pravice
IKT	informacijska in komunikacijska tehnologija
JRC	Skupno raziskovalno središče
KPI	ključni kazalnik uspešnosti
MTF	večletni finančni okvir
MOD	Mednarodna organizacija dela
NEET	mladi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo
NGEU	NextGenerationEU
OECD	Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj
SPC	Odbor za socialno zaščito
UI	umetna inteligenca

Uvod

V času priprave tega programskega dokumenta (novembra 2020) se Evropa še vedno spopada s pandemijo koronavirusne bolezni (covid-19) in je zato pod vplivom omejevalnih ukrepov za boj proti širjenju virusa. EU se spopada z najhujšo zdravstveno, gospodarsko in socialno krizo po drugi svetovni vojni. Za spoprijemanje z razsežnostjo bolezni in njenim učinkom se uporabljajo doslej najobsežnejši podporni ukrepi, EU pa pripravlja svoj najambicioznejši naložbeni sveženj doslej. Pričakuje se, da bodo prihodnja leta, zajeta v tem programskem dokumentu za obdobje 2021–2024, namenjena izvajanju politik za premagovanje zdravstvenih tveganj in postavitve temeljev za vključujoče okrevanje, ki bo omogočilo rast in nova delovna mesta. Hkrati bo to čas za reševanje številnih izzivov na socialnem področju, področju zaposlovanja in z delom povezanih področjih, vključno s preходом na digitalno in ogljično nevtralno družbo.

Dramatični dogodki in trenutno politično dogajanje so za Evropsko unijo zelo zahtevni, saj si prizadeva zagotoviti pravično in konkurenčno okolje za vse, ki živijo znotraj njenih meja. Ne glede na izzive si bo Eurofound prizadeval prispevati k zagotavljanju informacij za oblikovanje učinkovitih politik, ki lahko vodijo k okrevanju in odpornosti, da bi se izboljšala kakovost življenja in dela za vse. To poslanstvo opravlja že več kot štiri desetletja in tako deluje tudi zdaj. Eurofoundov novi program, ki izhaja iz njegove uredbe o ustanovitvi, odraža v sodelovanju s partnerji na ravni EU in nacionalni ravni odziv na potrebe oblikovalcev politik, saj se ti spoprijemajo s številnimi izzivi, ki izhajajo iz tega edinstvenega obdobja sprememb in negotovosti.

Prepričani smo, da bo ta delovni program pozitivno prispeval k oblikovanju načrta politik za izboljšanje življenja in dela vseh Evropejcev v teh pomembnih časih.

Juan Menéndez-Valdés

Izvršni direktor

Izjava o poslanstvu

Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound) je tristranska agencija Evropske unije.

V uredbi o njegovi ustanovitvi¹ je navedeno, da je cilj Eurofounda zagotavljati podporo institucijam in organom EU, državam članicam ter socialnim partnerjem za namen oblikovanja in izvajanja politik v zvezi z izboljšanjem življenjskih in delovnih razmer, oblikovanja politik zaposlovanja in spodbujanja socialnega dialoga. V ta namen pridobiva in razširja znanje, zagotavlja dokaze in storitve za namen oblikovanja politik, vključno z ugotovitvami na podlagi raziskav, in omogoča lažjo izmenjavo znanja med Evropsko unijo in nacionalnimi akterji.

Naloga Eurofounda je zagotoviti znanje za podporo pri razvoju socialnih, zaposlitvenih in z delom povezanih politik, ki so boljše podkrepljene z informacijami.

Njegova vizija je biti vodilni vir znanja v Evropi za boljše življenje in delo.

¹ Uredba (EU) 2019/127 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. januarja 2019 o ustanovitvi Evropske fundacije za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound) in razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 1365/75.

I. Splošni okvir za obdobje 2021–2024

Uvod

Priprava tega programskega dokumenta poteka v kriznih razmerah brez primere. Evropsko unijo in preostali svet je močno prizadela pandemija koronavirusne bolezni (covid-19), saj je bilo v Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) in Združenem kraljestvu zabeleženih več milijonov okužb, več kot 200 000 ljudi pa je umrlo. Države članice EU so se nanjo odzvale tako, da so uvedle najrazličnejše omejitve, hkrati pa so predvidele številne podpirne ukrepe za podjetja in državljane. Socialni partnerji pomembno prispevajo k tem prizadevanjem, med drugim s pogajanjem o podpornih ukrepih in z zagotavljanjem, da delovna mesta ostanejo varna. Ker se je gospodarska rast že tako upočasnjevala, je pandemija evropsko gospodarstvo potisnila v nenadno recesijo z največjim upadom proizvodnje po drugi svetovni vojni. V skladu s poletno napovedjo Evropske komisije naj bi se BDP v EU v letu 2020 zmanjšal za 8,3 %, v letu 2021 pa naj bi se povečal za približno 5,8 %. Vplivi pretresa niso sorazmerni, saj so posamezne države in gospodarske panoge utrpeli različne stopnje prizadetosti in škode, kar bi lahko privedlo do neenakega okrevanja z večjimi in trajnejšimi razlikami med posameznimi državami članicami EU, panogami in določenimi skupinami prebivalstva. Kriza je močno vplivala na evropski trg dela, saj se je zaradi nje zelo povečala brezposelnost, občutno je naraslo število primerov skrajšanega delovnega časa, poleg tega se zdaj večina dela opravlja od doma, česar si pred tem sploh ni bilo mogoče predstavljati. Po osmih letih stalnega upadanja števila brezposelnih oseb (z 11,4 % leta 2013 na 6,5 % februarja 2020) se je ta zdaj začela povečevati, število opravljenih delovnih ur se je glede na prvo in drugo četrtletje 2020 zmanjšalo za skoraj četrtino, z razširjenostjo shem skrajšanega delovnega časa v EU pa so preprečili precejšnjo izgubo števila delovnih mest. Junija 2020 je več kot 42 milijonov delavcev zaprosilo za delo s skrajšanim delovnim časom, kar je 27 % vseh zaposlenih v EU. Od popolne ustavitve javnega življenja marca 2020 več milijonov delavcev dela od doma, številni bodo tako delali še naprej². Gospodarski obeti so negotovi, saj so odvisni od ponavljajočih se naraščanj širjenja virusa, uvedbe različnih ukrepov za omejitve gibanja in podpornih ukrepov ter nesorazmernega učinka na posamezne panoge in države. Ni dvoma, da bo kriza zaradi bolezni covid-19 zaradi njenih posledic povzročila strukturne spremembe na trgu dela in njegovem delovanju ter v našem načinu življenja in dela.

Zaradi učinka koronavirusne krize bi se lahko opazno povečalo dojemanje negotovosti in zaskrbljenosti glede obetov za prihodnost, ne le med najbolj marginaliziranimi, temveč tudi v večjem delu družbe, kar bi povzročilo izraze razhajanj, nezadovoljstva in nezaupanja v institucije, tudi v zvezi z evropskim povezovanjem.

Hkrati so pomembne gonilne sile strukturnih sprememb v Evropi še vedno povezane z demografijo, tehnologijo, globalizacijo in podnebnimi spremembami. Tehnološke spremembe se s koronavirusno krizo nadaljujejo in se delno še stopnjujejo. Z avtomatizacijo, ki jo omogoča umetna inteligenca (UI), se bodo delovna mesta hkrati ukinjala in ustvarjala, narava dela pa se bo spremenila. Eurofound je pokazal, da je mogoče pričakovati, da bo s prehodom na ogljično nevtrarno gospodarstvo ustvarjenih več delovnih mest, kot bo uničenih, vendar se bo spremenila tudi struktura zaposlenosti³. Ta prehod

² Evropska komisija (2020), *Employment and Social Developments in Europe* (Pregled razvoja na področju zaposlovanja in socialnih zadev v Evropi), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg.

³ Eurofound (2019), *The future of manufacturing in Europe* (Prihodnost proizvodnje v Evropi), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg.

ustvarja širše izzive za življenje in delo glede na velepotezne cilje, ki si jih je zastavila EU, in bi ga bilo treba obravnavati skupaj z izzivi, ki so posledica koronavirusne krize.

Druga strukturna sprememba za EU bo njeno zmanjšanje držav članic z 28 na 27. Leta 2020 se bo končalo prehodno obdobje za izstop Združenega kraljestva iz EU in vzpostavljen bo nov odnos med EU in Združenim kraljestvom.

Demografske spremembe bodo številne sedanje izzive še okrepile. Zaradi staranja prebivalstva, kot je značilno tudi za Evropo, sta še bolj izrazita pomanjkanje delavcev in neskladje med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih, pomeni pa tudi izziv za (dolgoročno) zdravstveno varstvo ter vzdržnost in ustreznost pokojnin. Število prebivalcev Afrike naj bi se do leta 2050 podvojilo (napovedi OZN za svetovno prebivalstvo iz leta 2017), čeprav bo veliko migrantov verjetno še naprej prihajalo tudi iz drugih območij. Ta kombinacija na eni strani demografskega primanjkljaja v EU in na drugi strani demografskega razcveta na območjih, ki mejijo na evropsko celino, bo verjetno še naprej povzročala velik pritisk v smislu migracijskih tokov in integracijske zmogljivosti družb in delovnih mest v Evropi ter lahko posledično pomeni izzive za kohezijo EU. Strukturne spremembe prinašajo številne izzive za zaposlovanje ter življenjske in delovne razmere, vendar so lahko tudi priložnost za napredek v smeri bolj vključujoče, inovativne in trajnostne Evrope.

Da bi razumeli ta pomembna vprašanja in tako vplivali nanje, je treba najprej redno spremljati njihov razvoj. Kot je poudarjeno v sklepih Evropskega sveta, sprejetih 17.–21. julija 2020⁴, bo poudarek verjetno še naprej na vprašanjih, povezanih s socialno kohezijo in konvergenco k boljšim življenjskim in delovnim razmeram. Pozornost bi bilo treba nameniti tudi zagotavljanju, da se s prilagajanjem trga dela prihodnjim strukturnim spremembam ne bosta le izboljšala konkurenčnost in povečala zaposlenost, temveč bo to, kot je navedeno v izjavi ob stoletnici Mednarodne organizacije dela (MOD) iz junija 2019, vodilo tudi v pravičen prehod v prihodnost dela, ki prispeva k trajnostnemu razvoju z gospodarskega, družbenega in okoljskega vidika⁵. Jasno je, da učinki pandemije, ukrepov za okrevanje in raznih prehodov ne bodo razpršeni povsem enakomerno, vendar je ključno, da so ti učinki pošteti.

Ozadje politike

- Institucije EU so se organizirale za odziv na družbene in gospodarske posledice koronavirusne krize. Evropski svet je na področjih, ki so v posebnem interesu pooblastil Eurofounda, sprejel splošno odstopno klavzulo Pakta za stabilnost in rast, v kateri je navedel, da je ta klavzula pravočasna, začasna in ciljno usmerjena, kar državam članicam omogoča, da sprejmejo vse potrebne ukrepe za podporo svojim zdravstvenim sistemom in sistemom socialne zaščite ter za zaščito svojih gospodarstev. Svet je maja 2020 sprejel program SURE, tj. začasno shemo, ki bi lahko zagotovila posojila v višini do 100 milijard EUR državam članicam, ki se spopadajo z nenadnim in hudim povečanjem nacionalnih javnih odhodkov, povezanih z nacionalnimi shemami skrajšane delovnega časa in podobnimi ukrepi, tudi za samozaposlene osebe, ali z nekaterimi ukrepi v zvezi z zdravjem, zlasti na delovnem mestu, ki so posledica odziva na krizo.

⁴ Cilj razdelka 2 večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 je „prispevati dodano vrednost EU s spodbujanjem konvergence, podpiranjem naložb, ustvarjanjem delovnih mest in rasti, prispevanjem k zmanjševanju gospodarskih, socialnih in ozemeljskih razlik znotraj držav članic in po vsej Evropi“.

⁵ Deklaracija ob stoletnici MOD o prihodnosti dela je bila sprejeta na 108. zasedanju Mednarodne konference dela 21. junija 2019 v Ženevi.

- Glede finančnih sredstev EU je Evropski svet 21. julija 2020 sprejel sveženj v vrednosti 1 824,3 milijarde EUR, ki združuje večletni finančni okvir in instrument NextGenerationEU (NGEU) – sveženj za podporo okrevanju EU po pandemiji bolezni covid-19 ter spodbujanje naložb v zeleni in digitalni prehod. Evropska komisija si prvič v zgodovini EU na trgih lahko izposodi do 750 milijard EUR. Ta sredstva naj bi se uporabljala kot posojila in nepovratna sredstva, usmerjena prek instrumentov in programov večletnega finančnega okvira.
- Dolgoročna strategija EU se vseeno ni spremenila: Evropski svet je julija 2020 sklenil, da bosta „NGEU in MFF [...] skupaj pripomogla k preoblikovanju EU prek njenih glavnih politik, zlasti evropskega zelenega dogovora, digitalne revolucije in odpornosti“.
- EU se še naprej ukvarja s posledicami brexita. Čeprav so pogajanja poleti 2020 še vedno potekala, je Evropski svet sprejel rezervo za prilagoditev na brexit za podporo državam članicam in gospodarskim panogam, ki jih bo brexit najbolj prizadel (5 milijard EUR).
- Okvir politike EU odraža te dolgoročne izzive, prizadevanja za ohranitev in izboljšanje življenjskih in delovnih standardov v Evropi pa podpirajo EU in njene države članice ter socialni partnerji. EU in države članice so v okviru evropskega stebra socialnih pravic, strateške agende Sveta EU za obdobje 2019–2024 in političnih smernic Evropske komisije za obdobje 2019–2024 sprejele ali predlagale številne pobude. Poleg tega so socialni partnerji na različnih ravneh, ki spremljajo proces preoblikovanja in sodelujejo v socialnem dialogu, primerni za oblikovanje uravnoveženih ukrepov in rešitev, ki prispevajo h gospodarskemu in družbenemu napredku.
- Kot je bilo napovedano v sporočilu Evropske komisije z naslovom Močna socialna Evropa za pravičen prehod (COM(2020) 14 final) in delovnem programu Evropske komisije za leto 2021 (COM(2020) 690 final), bo Evropska komisija leta 2021 predlagala akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic, ki naj bi ga Evropski svet sprejel pod portugalskim predsedovanjem Svetu EU. Predlagala bo tudi priporočilo za evropsko jamstvo za otroke, pobudo za izboljšanje delovnih razmer za platformne delavce, pobudo o individualnih izobraževalnih računih, evropski pristop k mikrokvalifikacijam, akcijski načrt za socialno gospodarstvo, strategijo za pravice invalidov, nov strateški okvir za zdravje in varnost pri delu ter sporočilo o dolgoročni viziji za podeželska območja. V skladu s prilagojenim delovnim programom Komisije za leto 2020 bo pripravljena tudi zelena knjiga o staranju⁶. Številne pobude so se začele izvajati že v letu 2020, na primer posvetovanje s socialnimi partnerji o možnem ukrepu za reševanje izzivov, povezanih s poštenimi minimalnimi plačami v Evropski uniji, strategija EU za enakost spolov za obdobje 2020–2025, sveženj za podporo zaposlovanju mladih, začasni instrument SURE, strategija za enakost oseb LGBTIQ, strateški okvir EU za Rome za obdobje po letu 2020 za enakost, vključevanje in udeležbo ter zavezujoči ukrepi za preglednost plačil.
- Evropski svet je ohranil svojo strateško agendo za obdobje 2019–2024, sprejeto 20. junija 2019, v kateri so opredeljene štiri ključne prednostne naloge: zaščita državljanov in svoboščin, razvoj trdne in dinamične gospodarske osnove, izgradnja podnebno nevtralne, zelene, pravične in socialne Evrope ter spodbujanje evropskih interesov in vrednot na svetovnem prizorišču. Agenda se sklicuje na digitalno revolucijo in umetno inteligenco. V zvezi s socialnimi vprašanji se želi zagotoviti, da pri zelenem prehodu, tehnološkem razvoju in globalizaciji ne bo nihče zapostavljen, ter se poziva k izvajanju evropskega stebra socialnih pravic. Svet izraža zaskrbljenost zaradi neenakosti, generacijskih, ozemeljskih in izobraževalnih razlik ter novih oblik izključenosti, zato poziva k zagotavljanju priložnosti za vse, ustrezni socialni zaščiti, vključujočim

⁶ Prilagojeni delovni program Komisije za leto 2020: Priloga 1: Nove pobude.

trgom dela in koheziji. Institucije EU bodo strateško agendo sprejele za svoje ukrepanje. V skladu s strateško agendo Evropskega sveta je Ursula von der Leyen 16. julija 2019 kot kandidatka za predsednico Evropske komisije Evropskemu parlamentu predstavila politične smernice za Evropsko komisijo za obdobje 2019–2024 v šestih glavnih točkah: evropski zeleni dogovor, gospodarstvo za ljudi, Evropa, pripravljena na digitalno dobo, zaščita našega evropskega načina življenja, močnejša Evropa v svetu in nova spodbuda za evropsko demokracijo. Evropski zeleni dogovor, sprejet decembra 2019, poziva k pravičnemu prehodu za vse ter zagotavlja akcijski načrt za krožno gospodarstvo in nov sklad za pravični prehod. „Evropa, pripravljena na digitalno dobo“, ki je bila predlagana februarja 2020, med drugimi pobudami omenja etične posledice umetne inteligence in akcijski načrt za digitalno izobraževanje. V okviru varstva našega evropskega načina življenja se predlaga nov pakt o migracijah in azilu. „Močnejša Evropa v svetu“ vključuje predlog, da se v trgovinske sporazume vključi poglavje o trajnostnem razvoju ter najvišjih standardih varstva okolja in socialne zaščite.

- Ne nazadnje je vloga socialnih partnerjev pri iskanju rešitev, ki ustrezajo potrebam delodajalcev in delavcev, ključnega pomena za delo Eurofounda. V izjavi ob stoletnici Mednarodne organizacije dela (MOD) iz junija 2019 je bilo navedeno, da je v skladu z izkušnjami iz preteklih stotih let stalno in usklajeno delovanje vlad ter predstavnikov delodajalcev in delavcev ključno za doseganje socialne pravičnosti, demokracije ter spodbujanja splošnega in trajnega miru. Poleg tega bo sedanje nemirno obdobje pomenilo, da bodo socialni partnerji stalno prispevali k pogajanju o podpornih ukrepih, zagotavljanju varnih delovnih mest in obvladovanju posledic koronavirusne krize na trgu dela. Socialni partnerji EU so v skladu s svojim skupnim delovnim programom za obdobje 2019–2021 odobrili avtonomni okvirni sporazum o digitalizaciji ter organizirali srečanja o trgu dela in socialnih sistemih s poudarkom na znanjih in spretnostih, aktivnih politikah trga dela in otroškem varstvu. Obravnavali bodo tudi psihosocialne vidike in tveganja pri delu, krepitev zmogljivosti za močnejši socialni dialog in krožno gospodarstvo. Nove dejavnosti bodo dogovorjene v naslednjem skupnem delovnem programu.

Institucionalni okvir

Sedanji predlog Komisije za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 določa splošno subvencijo za Eurofound v vrednosti 21 600 000 EUR v letu 2021, ki bo realno zamrznjena (kar omogoča izravnava za letno inflacijo) do leta 2027. Eurofound si dejavno prizadeva za nadaljnje zmanjšanje stroškov, povečanje učinkovitosti in doseganje močnejših sinergij. Glede na finančne napovedi bo ogrožena njegova sposobnost, da izpolni svoje naloge v skladu s pričakovanimi standardi, zlasti kar zadeva zbiranje podatkov in spremljanje trendov na področju življenjskih in delovnih razmer. V teh okoliščinah bo moral vlagati v alternativne ukrepe za izpolnjevanje svojih nalog, kot so zmanjšanje števila prednostnih nalog ter iskanje sodelovanja in partnerstev, zlasti z drugimi agencijami in institucijami EU.

Na splošno je Eurofound pri pristopu agencij EU k upravljanju, ki temelji na rezultatih, zavezan zagotavljanju dolgoročne ekološke in družbene trajnosti ter finančne vzdržnosti.

II. Večletni delovni program

Uvod

Eurofoundove prednostne naloge za obdobje 2021–2024 določajo ključni izzivi za socialno kohezijo in pravičen prehod v spreminjajočem se okolju po koronavirusni krizi, kot je opisano v prejšnjem poglavju. Agencija se osredotoča na vprašanja, pri katerih se lahko opira na svoje temeljno strokovno znanje na področjih delovnih razmer, odnosov med delodajalci in delojemalci, zaposlovanja in življenjskih razmer, da bi podprla svoje deležnike z zagotavljanjem dokazov, ki lahko pomagajo pri ukrepih njihove politike.

Programski dokument za obdobje 2021–2024 zajema šest strateških področij, na katerih se bodo izvajale naslednje operativne dejavnosti.

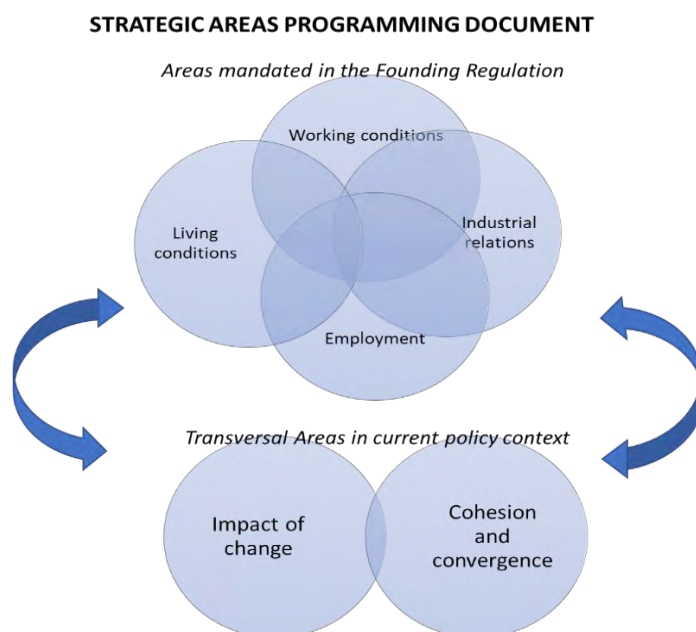
Prva štiri so tista, ki so določena v uredbi o ustanovitvi agencije⁷.

1. **Delovne razmere in trajnostno delo:** zagotavljanje primerljivih podatkov in analiz, ki jih je mogoče uporabiti za izboljšanje kakovosti delovnih mest in spodbujanje trajnosti dela v vseh življenjskih obdobjih.
2. **Odnosi med delodajalci in delojemalci ter socialni dialog:** delovanje kot središče strokovnega znanja za spremljanje in analizo razvoja odnosov med delodajalci in delojemalci ter socialnega dialoga in spodbujanje socialnega dialoga.
3. **Zaposlovanje in trgi dela:** zagotavljanje znanja za opredeljevanje sprememb na trgu dela in vključevanje informacij v politike zaposlovanja, da se izboljša njihovo delovanje in vključevanje.
4. **Življenjske razmere in kakovost življenja:** evidentiranje in analiziranje ključnih elementov za izboljšanje življenjskih razmer ljudi, vključno z informacijami o njihovem dožemanju kakovosti življenja in družbe.

Poleg tega bo Eurofound izzive politike obravnaval v dveh transverzalnih tematskih dejavnostih.

5. **Predvidevanje in obvladovanje vplivov sprememb:** zagotavljanje dokazov o strukturnih spremembah, ki jih prinašajo predvsem digitalizacija in podnebne spremembe, pa tudi koronavirusna kriza, in ki so lahko koristni za zagotavljanje pravičnega prehoda, ki spodbuja zaposlovanje, dobre delovne razmere, socialno zaščito in človekove pravice, izboljšuje pa tudi delovno produktivnost, konkurenčnost in blaginjo.
6. **Spodbujanje socialne kohezije in konvergence:** prispevanje k politični razpravi o pravičnosti in zagotavljanje informacij za politike, namenjene izboljšanju socialne kohezije ter spodbujanju konvergence k boljšim življenjskim in delovnim standardom v EU.

⁷ Člen 1(2): Cilji agencije so krepiti in širiti znanje za pomoč Komisiji, drugim institucijam in organom EU, državam članicam ter socialnim partnerjem pri oblikovanju in izvajanju politik, namenjenih izboljšanju življenjskih in delovnih razmer, pri zagotavljanju podpore politikam zaposlovanja in spodbujanju socialnega dialoga.

STRATEGIC AREAS PROGRAMMING DOCUMENT	PROGRAMSKI DOKUMENT ZA STRATEŠKA PODROČJA
<i>Areas mandated in the Founding Regulation</i>	<i>Področja, predpisana v uredbi o ustanovitvi</i>
Working conditions	Delovne razmere
Industrial relations	Odnosi med delodajalci in delojemalci
Employment	Zaposlovanje
Living conditions	Življenjske razmere
<i>Transversal Areas in current policy context</i>	<i>Prečna področja v sedanjem okviru politike</i>
Impact of change	Vplivi sprememb
Cohesion and convergence	Kohezija in konvergenca

Pri analizi na teh strateških področjih bodo uporabljena Eurofoundova orodja za spremljanje. To vključuje njegove raziskave, ki bodo zagotovile dragocene informacije o predhodnih operativnih dejavnostih. Poleg tega bo Eurofound zaradi sprememb političnega okvira rezerviral nekaj prožne zmogljivosti za odzivanje na priložnostne zahteve in potrebe novih deležnikov v programskem obdobju. Za izvajanje programa sta v tem okviru vključeni dve dodatni operativni dejavnosti:

7. **Upravljanje in razvoj raziskav**
8. **Odzivanje na enkratne zahteve po informacijah**

Poleg tega ta programski dokument dopolnjujeta dve horizontalni dejavnosti:

9. **Korporativno komuniciranje**
10. **Upravljanje in razvoj**

1. Večletni cilji

Eurofoundov strateški cilj za programsko obdobje 2021–2024:

zagotoviti znanstveno utemeljeno, nepristransko in pravočasno znanje, pomembno za politiko, ki bo prispevalo k bolj premišljenim politikam za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer ter okrepitev kohezije v spreminjajoči se Evropi.

Namen prispevka Eurofounda na vsakem od strateških področij je oblikovalcem politik zagotavljati informacije za:

- izboljšanje kakovosti delovnih mest in spodbujanje trajnosti dela v vseh življenjskih obdobjih (delovne razmere in trajnostno delo),
- spodbujanje socialnega dialoga (odnosi med delodajalci in delojemalci ter socialni dialog),
- izboljšanje delovanja trga dela in vključenosti (zaposlovanje in trgi dela),
- izboljšanje kakovosti življenja in družbe (življenjske razmere in kakovost življenja),
- zagotavljanje pravičnih prehodov, ki spodbujajo zaposlovanje, dobre delovne razmere, socialno zaščito in pravice delavcev, hkrati pa izboljšujejo produktivnost dela, konkurenčnost in blaginjo (predvidevanje in obvladovanje vplivov sprememb),
- izboljšanje socialne kohezije in spodbujanje konvergence k boljšim življenjskim in delovnim standardom (spodbujanje socialne kohezije in konvergence).

Agencija bo kot uspešna organizacija uspešno in učinkovito uporabljala človeške in finančne vire z dobrim upravljanjem in stalnim poklicnim razvojem zaposlenih.

Spremljanje uspešnosti

Eurofound uporablja različne instrumente za spremljanje in analizo uspešnosti pri doseganju pričakovanih rezultatov ter poročanje o njej.

S ključnimi kazalniki uspešnosti se meri, kako uspešen je Eurofound z vidikov, ki so posebno pomembni za doseg njegovega poslovnega strateškega cilja. Ti ključni kazalniki uspešnosti so dopolnjeni z metriko vložkov, izločkov in rezultatov. Analiza podatkov o uspešnosti podpira upravljanje pri uspešnem in učinkovitem izvajanju programa dejavnosti.

Redne povratne informacije deležnikov in ocene, vključno z zunanji ocenami, ki jih bo izvajala Evropska komisija, poglobljajo razumevanje, v kakšnem obsegu deležniki Eurofounda uporabljajo in cenijo kakovost in ustreznost njegovega dela in strokovnega znanja.

Ključni kazalniki uspešnosti⁸

Kazalniki rezultatov

Pomembnost (in pravočasnost) prispevkov k razvoju politike in razpravi se ugotavlja z ugotavljanjem:

- uporabe strokovnega znanja Eurofounda v dokumentih politike na evropski ravni,
- deleža sodelovanja Eurofounda z deležniki na srečanjih in dogodkih,
- uporabe znanja Eurofounda v medijih,
- uporabe znanja Eurofounda in sodelovanja z njim prek njegovega spletnega mesta in drugih poslovnih platform,

zanesljivosti in neodvisnosti zagotovljenega znanja:

- priznavanje znanstvene kakovosti Eurofoundovih raziskav.

⁸ Izbor ključnih kazalnikov uspešnosti in orodij za spremljanje Eurofounda se uporablja tudi za ugotavljanje uspešnosti izvršnega direktorja v skladu z delovnim dokumentom služb Komisije (2015).

Kazalniki vložkov in izločkov

Učinkovita in uspešna uporaba človeških in finančnih virov, ki se kaže v:

- izvrševanju proračuna,
- učinkoviti izrabi delovnih mest, ki so na voljo v kadrovskem načrtu,
- izvedbi programa.

2. Operativne dejavnosti

2.1 Dejavnost 1: Delovne razmere in trajnostno delo

Večletna perspektiva

Pregled

Eurofound bo v programskem obdobju 2021–2024 še naprej spremljal razvoj na področju delovnih razmer. Spremembe skozi čas in napredek, dosežen pri različnih vidikih kakovosti delovnih mest, bodo ocenjeni, kolikor je to izvedljivo, rezultati pa se bodo primerjali med različnimi državami in skupinami delavcev. To bo vključevalo analizo posledic pandemije bolezni covid-19 na delovne razmere in kakovost delovnih mest, zlasti v zvezi s spremembami na področju organizacije dela, kot so delo od doma, izmensko delo in prilagojena delovna mesta. Posebna pozornost bo namenjena nestandardnim oblikam zaposlitve in samozaposlenim osebam. Na podlagi pojma trajnostnega dela, ki ga je sam razvil, bo zagotovil tudi dokaze o dejavnikih, ki več delavcem omogočajo daljšo zaposlenost, ter o tem, katere okoliščine je treba izboljšati in kako to doseči.

Eurofound bo na začetku programskega obdobja zbral nove podatke z izvedbo evropske raziskave o delovnih razmerah. Zaradi koronavirusne krize bodo ti podatki zbrani z računalniško podprtim telefonskim anketiranjem (CATI). Kljub tej spremembi v primerjavi s prejšnjimi anketami, ki so bile izvedene v obliki osebnih razgovorov, bo lahko predstavil primerjalne podatke o kakovosti delovnih mest, ki jo bodo delavci v Evropi izkusili leta 2021⁹, in sicer s pomočjo uveljavljenega okvira sedmih vidikov kakovosti delovnih mest. Možnosti za analizo gibanj v daljšem časovnem obdobju bodo glede na spremembo načina izvajanja ankete omejene, vendar bodo proučene.

Eurofound bo na podlagi predhodnega sodelovanja proučil možnost, da bi v programskem obdobju 2021–2024 skupaj z MOD opravil drugo primerjalno analizo delovnih razmer na svetovni ravni. Izvedene bodo tudi sekundarne analize nabora podatkov za leto 2021. Pri nadaljnji analizi delovnih razmer se lahko uporabijo podatki iz evropske raziskave podjetij iz leta 2019, v prihodnosti pa bi lahko predvideli novo anketo, če bo mogoče vzpostaviti sodelovanje z drugimi agencijami in organizacijami.

Analiza delovnih razmer in kakovosti delovnih mest bo posebej osredotočena na posledice pandemije bolezni covid-19. To bo vključevalo ugotavljanje, ali so se vrste organizacije dela ali vzorci dela, kot so delo od doma, prilagoditev delovnih mest, izmensko delo ali prezaposlovanje, pa tudi upoštevanje zdravstvenih in varnostnih standardov pri delu, v letu 2020 znatno povečali, ter ali so

⁹ Sedem vidikov delovnih mest vključuje fizično okolje, intenzivnost dela, kakovost delovnega časa, socialno okolje, znanja in spretnosti ter prosto presojo, možnosti in zaslužek.

bili začasni pojavi omejeni na čas omejitvenih ukrepov ali pa ti naravni pojavi povzročajo bolj strukturne spremembe, ki trajno vplivajo na dobro počutje delavcev. Nadaljevalo se bo tudi sodelovanje z agencijo EU-OSHA na področju varnosti in zdravja pri delu.

Poleg tega bodo raziskali samozaposlovanje s poudarkom na doživljanju kakovosti delovnih mest, proučena pa bodo tudi vprašanja ekonomske odvisnosti in samostojnosti, zastopanosti in socialne zaščite. Nestandardne oblike zaposlitve se bodo obravnavale na področjih, na katerih naraščajo ali odpirajo vprašanja v zvezi s politikami. Vključene bodo tudi v dejavnost 5 (predvidevanje in upravljanje vplivov sprememb), če se bodo pojavile nove oblike zaposlitve, povezane z ugotovljenimi dejavniki sprememb, ki lahko pomembno vplivajo na zaposlovanje, delovne razmere in socialno zaščito. Proučeno bo vprašanje, ali ustanove za delo ustrezajo svojemu namenu zagotavljanja zaposlitev na prožnem trgu dela, ki nudi dobre delovne razmere in zaščito.

Prizadevanja za izboljšanje delovnih razmer in kakovosti delovnih mest so povezana tudi z zahtevo po obravnavanju posledic demografskih sprememb. Zaradi demografskih sprememb, tj. nizke stopnje rodnosti in daljše pričakovane življenjske dobe, bo morda treba vključevati več delavcev in jih dlje obdržati na trgu dela. Eurofound bi lahko na podlagi svojih prejšnjih raziskav o dejavniki, ki vodijo k bolj trajnostnemu delu, proučil zaposlitvene pogoje in delovne razmere delavcev, prakse podjetij in politike zunaj delovnega mesta, ki so se izkazale za učinkovite pri povečanju stopnje zaposlenosti starejših delavcev in/ali podaljšanju delovne dobe.

V okviru dolgoročnega pristopa k Eurofoundovim raziskavam je bila pripravljena študija izvedljivosti, v kateri so bili opredeljeni različni scenariji, s katerimi bodo njegove raziskave kos izzivom prihodnosti, o njej pa je razpravljala usmerjevalna skupina. Na podlagi študije in razprave je bilo sklenjeno, da bo Eurofound leta 2023 izvedel evropsko raziskavo o delovnih razmerah, vključno z nekaterimi vprašanji o delovnih in življenjskih razmerah po koncu pandemije bolezni covid-19. Anketirance za to raziskavo se izbere osebno. Z večino teh anketirancev bo tudi razgovor opravljen osebno, da se zagotovi primerljivost ugotovitev raziskave s prejšnjimi raziskavami o delovnih razmerah. Za pripravo prehoda Eurofoundovih raziskav na spletni način upravljanja podatkov naj bi bil izbran manjši naključni podzorec anketirancev za spletni intervju. To omogoča primerjavo odgovorov med tema različnima načinoma izvedbe anketiranja, kar zadeva izbor vprašanj iz evropske raziskave o delovnih razmerah. Poleg tega omogoča preizkušanje učinka prehoda na pristop telefonskega kontaktiranja anketirancev, naj odgovorijo na spletni vprašalnik, na učinkovitost raziskav in kakovost podatkov. V okviru te raziskave iz leta 2023 bodo anketiranci pozvani k sodelovanju, naj izpolnijo sklop naknadnih spletnih vprašalnikov. Ti naknadni vprašalniki bodo vključevali vprašanja iz evropske raziskave o delovnih razmerah, ki niso bila zastavljena v prvotnem vprašalniku, s čimer se bo povečal izbor spremenljivk, pri katerih je mogoče obvladovati prekinitev trendov. Ta element omogoča tudi testiranje učinkovitosti izbora anketirancev za naknadne vprašalnike, učinka prvotnih zavrnitev sodelovanja pri takih naknadnih vprašalnikih ter poznejše zmanjšanje števila anket ob sestavljanju vzorca.

Nadaljnja analiza delovnih razmer je vključena v dve prečni tematski dejavnosti, ki obravnavata vplive sprememb (dejavnost 5) ter socialno kohezijo in konvergenco (dejavnost 6).

Cilji

V okviru te dejavnosti bo obravnavan izziv izboljšanja kakovosti delovnih mest in zagotavljanja trajnosti dela skozi vsa življenjska obdobja, tako da bodo oblikovalci politik pridobili dejstva in podatke o delovnih razmerah ter dokaze o razvoju na področju kakovosti delovnih mest. Ti bodo osredotočeni na opredelitev in analizo perečih vprašanj in posebnih ogroženih skupin, tudi glede na posledice koronavirusne krize. Eurofound bo pomagal pri političnem ukrepanju tako, da bo zagotavljal znanje o političnih ukrepih, ki so bili uspešni pri izboljšanju kakovosti delovnih mest in zagotavljanju bolj trajnostnega dela.

Pričakovani rezultati

Do konca programskega obdobja bo Eurofound predložil dokaze o pomembnosti, na primer delovnega časa, enake obravnave in boja proti diskriminaciji, za zelo raznovrstne obstoječe in načrtovane pravne instrumente. Raziskave, povezane s posledicami covid-19 na delovne razmere, se lahko uporabijo v ponovnih razpravah, na primer o predpisih o delu od doma (vključno s pravico do odklopa), varnosti in zdravju pri delu, zasnovi delovnih mest in organizaciji dela ter možnostih za usposabljanje in razvoj znanj in spretnosti. Nadaljevalo se bo sodelovanje z agencijo EU-OSHA na področju varnosti in zdravja pri delu.

Podatkovne točke o delovnih razmerah, kot jih bodo delavci v EU doživljali leta 2021, in analiza kakovosti njihovega delovnega mesta bodo zadevnim oblikovalcem politik in/ali ocenjevalcem omogočile, da po koronavirusni krizi pripravijo pregled delovnih razmer in kakovosti delovnih mest, glede na katerega bo mogoče oceniti učinek zakonodajnih in mehkih pobud, vključno s tistimi, ki so bile uvedene v okviru evropskega stebra socialnih pravic (na primer direktiva o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev ter direktiva o preglednih in predvidljivih delovnih pogojih), ter ugotoviti vrzeli.

Za številne kazalnike kakovosti delovnih mest bodo na voljo podatki o gibanjih skozi čas, čeprav bo primerljivost podatkov, zbranih leta 2021, zaradi spremembe načina zbiranja podatkov omejena. Kljub temu bodo ti dokazi omogočili nadaljnji napredek pri doseganju cilja, da se podpre rast, povezana z ustvarjanjem kakovostnih delovnih mest, ki jo bo mogoče izmeriti, kot je opredelila predsednica Komisije. Glede na poudarek na evropski strategiji za enakost spolov in novih političnih smernicah Komisije bo analiza razlik med spoloma v kakovosti delovnih mest zanimiva zlasti zaradi posledic koronavirusne krize ter izvajanja evropske strategije za enakost spolov za obdobje 2020–2025.

Eurofound bo s predložitvijo dokazov o delovnih razmerah in kakovosti delovnih mest za osebe z nestandardnimi oblikami zaposlitve podprl cilj evropskega stebra socialnih pravic, tj. preprečiti delovna razmerja, ki vodijo v negotove delovne razmere. Natančneje, prispeval bo k opredelitvi različnih oblik samozaposlitve, vključno s tistimi z značilnostmi, ki bi se lahko šttele za navidezno samozaposlitev, ob upoštevanju različnih nacionalnih okvirov. Predloženi dokazi o položaju samozaposlenih oseb bodo prispevali k določitvi izhodišča za spremljanje in ocenjevanje izvajanja priporočila Sveta o dostopu delavcev in samozaposlenih oseb do socialne zaščite.

Eurofound bo z zagotavljanjem znanja o političnih ukrepih, ki so bili uspešni, podpiral procese vzajemnega učenja in medsebojnega pregleda med državami članicami. Na primer, na podlagi znanja o institucionalnih okvirih in politikah, ki podpirajo bolj trajnostno delo, kot je razvidno iz višjih

stopenj zaposlenosti starejših delavcev, se bodo pripravili evropski semester in priporočila za posamezne države.

2.2 Dejavnost 2: Odnosi med delodajalci in delojemalci ter socialni dialog

Večletna perspektiva

Pregled

Eurofound bo še naprej podpiral socialni dialog ter bo analiziral razvoj sistemov odnosov med delodajalci in delojemalci in socialnega dialoga. Ta primerjalna analiza politik, institucionalnih okvirov in praks bo prispevala tudi k raziskavam v okviru dejavnosti 5 in 6. Ta dejavnost bo gradila na uveljavljenem strokovnem znanju Eurofounda o odnosih med delodajalci in delojemalci, temeljila pa bo na znanju mreže Eurofoundovih korespondentov na nacionalni ravni.

Prvi sklop dela se nanaša na akterje in procese odnosov med delodajalci in delojemalci ter okvir, v katerem se oblikuje delovno razmerje (zakonodaja in kolektivne pogodbe). V zvezi s tem bodo pripravljene primerjalne informacije o nacionalnih sistemih odnosov med delodajalci in delojemalci, vključno z nacionalnim socialnim dialogom ter postopki in rezultati kolektivnih pogajanj.

V tem programskem obdobju bosta posodobljena okvir ključnih vidikov odnosov med delodajalci in delojemalci ter pregled kazalnikov, ki jih je določil Eurofound. Mreža Eurofoundovih korespondentov bo skrbela za redno in pravočasno posodabljanje v zvezi s spremembami nacionalnih odnosov med delodajalci in delojemalci, vključno s posodobitvami podatkovne zbirke COVID-19 EU PolicyWatch, vzpostavljene leta 2020, ki vsebuje pobude vlad, socialnih partnerjev in drugih akterjev glede politik za ublažitev socialnih in gospodarskih posledic krize. Pomemben poudarek bo na ukrepih za podporo oživitvi gospodarstva.

Poročanje lahko vključuje tudi uspešnost tristranskega socialnega dialoga in vključevanje socialnih partnerjev v oblikovanje politik na nacionalni ravni. Redno se bodo sporočali podatki o določanju plač in delovnega časa, vključno z minimalnimi plačami, objavljene pa bodo tudi ugotovitve o spremembah delovnega časa¹⁰. Vsaki dve leti bodo posodobljeni nacionalni profili poklicnega življenja, ki vključujejo strukturne informacije o sistemih odnosov med delodajalci in delojemalci ter drugih vidikih poklicnega življenja. Podatki in ugotovitve o delovnih sporih, pridobljeni s študijo izvedljivosti in pilotnim projektom za spremljanje industrijskih ukrepov, izvedenih v prejšnjem programskem obdobju, bodo predstavljeni v končnem preglednem poročilu.

Drugi sklop dela se nanaša na podporo socialnemu dialogu. Na ravni EU bo Eurofound s študijami o reprezentativnosti organizacij socialnih partnerjev podpiral razvoj socialnega dialoga. Študije Komisiji omogočajo empirično podlago za sprejemanje odločitev o udeležbi evropskih organizacij socialnih partnerjev v odborih za socialni dialog in za posvetovanje v skladu s členom 154 PDEU ter za oceno njihove reprezentativnosti v okviru dialoga, na podlagi katerega Svet sprejme sklepe v skladu s členom 155 PDEU. Eurofound lahko na podlagi preteklega dela zagotovi svoje strokovno znanje v podporo dejavnostim krepitev zmogljivosti za učinkovit socialni dialog, Odboru EU za socialni dialog

¹⁰ Nadaljnja analiza gibanja plač in sprememb delovnega časa bo izvedena v okviru dejavnosti 6, ki spodbuja socialno kohezijo in konvergenco.

in razpravam socialnih partnerjev EU v okviru njihovega delovnega programa. Na podlagi priporočil iz svojega poročila *Capacity building for effective social dialogue in the European Union* (Krepitev zmogljivosti za učinkovit socialni dialog v Evropski uniji) (2020) bo skupaj s socialnimi partnerji proučil razvoj nadaljnjih dejavnosti na tem področju ter možnosti za organizacijsko podporo.

Pri dejavnosti 5 (predvidevanje in obvladovanje vplivov sprememb) se bo obravnavala vloga socialnega dialoga v okviru prestrukturiranja in digitalizacije. Socialni partnerji, zlasti na ravni podjetij, imajo ključno vlogo pri predvidevanju in obvladovanju sprememb, na primer pri prilagajanju delovnega mesta in vsebine delovnih mest ter nujnosti večjega prestrukturiranja. Podobno bo na strateškem področju 6 (spodbujanje socialne kohezije in konvergence) obravnavana vloga socialnega dialoga pri prispevanju k nekaterim socialnim rezultatom.

Cilji

Eurofoundovi cilji na tem področju so podpirati institucije EU, države članice in socialne partnerje pri spodbujanju socialnega dialoga ter spremljati in analizirati razvoj sistemov odnosov med delodajalci in delojemalci ter socialnega dialoga na nacionalni in evropski ravni. Eurofound bo prispeval redne, pravočasne in verodostojne primerljive informacije o glavnih razvojnih dogodkih, ki vplivajo na akterje, procese in ključne rezultate odnosov med delodajalci in delojemalci, ter dal na voljo podatke in strokovno znanje za podporo socialnemu dialogu.

Pričakovani rezultati

Eurofound bo z zagotavljanjem zanesljivih in pravočasnih informacij o gibanjih in razvoju nacionalnih sistemov odnosov med delodajalci in delojemalci ter rezultatih poklicnega življenja (vključno s poročilom o delovnih sporih in industrijskih akcijah) podpiral evropske institucije, nacionalne javne organe in socialne partnerje na različnih ravneh pri njihovem oblikovanju politik, socialnem dialogu, kolektivnih pogajanjih in urejanju zaposlitvenih razmerij. V svojem prispevku bo posebno pozornost namenil ukrepom, sprejetim v odziv na izredne razmere zaradi pandemije bolezni covid-19.

Eurofound bo analiziral spremembe, da bi opredelil načine za okrepitev kolektivnih pogajanj na nacionalni ravni ter podprl socialne partnerje in evropske institucije pri spodbujanju socialnega dialoga v širšem smislu.

Ugotovitve bodo prispevale zlasti k izvajanju evropskega socialnega dialoga, na primer k lažjemu odločanju o reprezentativnosti za posvetovanje in pogajanja, ter k delovanju odborov in izvajanju načela 8 evropskega stebra socialnih pravic (socialni dialog in udeležba delavcev). Prispevale bodo tudi k zakonodajnemu postopku in usklajevanju politik v okviru evropskega semestra ter tako zagotovile dragocen prispevek k vrsti tematik, ki so pomembne za politiko, kot to zahtevajo oblikovalci politik in akterji na področju odnosov med delodajalci in delojemalci.

Namen posebnih ugotovitev bo prispevati k razpravi o minimalnih plačah, pobudam za spodbujanje pravičnih, dostojnih in preglednih plač (v skladu z načelom 6 evropskega stebra socialnih pravic in prednostno nalogo enakega plačila za moške in ženske) ter k spremljanju izvajanja direktive o delovnem času.

2.3 Dejavnost 3: Zaposlovanje in trgi dela

Večletna perspektiva

Pregled

Po splošnem izboljšanju razmer na področju zaposlovanja po veliki recesiji so se evropski trgi dela po izbruhu pandemije bolezni covid-19 v začetku leta 2020 znova spoprijemali z velikimi izzivi. V nekaterih državah, regijah, gospodarskih panogah in poklicih se pričakuje visoka stopnja brezposelnosti, pri čemer bodo v nekaterih primerih verjetno najbolj in najdlje prizadeti najbolj prekamni in najranljivejši delavci. Eurofound bo izpolnil svojo nalogo zagotavljanja znanja, ki je lahko podlaga za politiko, da bi pomagal ublažiti posledice pandemije za delo in zaposlovanje ter zagotovil delovanje trga dela in vključenost vanj. Tako bo zbiral podatke, analiziral gibanja na področju zaposlovanja in razvoja trga dela ter Komisiji in drugim institucijam EU, državam članicam in socialnim partnerjem zagotavljal podporo pri oblikovanju politik zaposlovanja. To bo doseženo z njegovo nadaljnjo vlogo pri spremljanju gibanj na trgu dela, vplivih teh gibanj na različne skupine in spoznanjih, ki jih je mogoče pridobiti za oblikovalce politik.

Prvi raziskovalni sklop te dejavnosti bo osredotočen na spremembo strukture trga dela, vključno z vplivom pandemije bolezni covid-19. Na podlagi stalnih posodobitev in analiz uveljavljenih instrumentov Eurofounda za spremljanje ter podatkov Evropskega centra za spremljanje delovnih mest (EJM) in Evropskega centra za spremljanje prestrukturiranja (ERM) ter Eurostata bodo opredeljeni tisti sektorji, poklici in kvalifikacije, v katerih je mogoče zaznati rast oziroma nazadovanje. Evropski center za spremljanje delovnih mest bo še naprej evidentiral rast in upadanje števila delovnih mest po poklicih in sektorjih ter ugotavljal spremembe v profilih nalog in nekaterih vidikih kakovosti delovnih mest, vključno z doseženo izobrazbo. Nekaj pozornosti bo namenjena delovnim mestom, ki zaposlujejo veliko delavcev, in tistim, ki najhitreje rastejo ali upadajo. Pričakuje se, da se bo na tem področju nadaljevalo sodelovanje s Skupnim raziskovalnim središčem (JRC) Evropske komisije. Delo v zvezi s prestrukturiranjem bi se lahko nadaljevalo s tem, da bi Evropski center za spremljanje prestrukturiranja pregledal velike dogodke ter zakonodajne in podperne ukrepe, vključno z omogočanjem prehoda na druga delovna mesta za prizadete delavce in ukrepi, ki so jih razvili socialni partnerji in javni organi, tudi za zagotovitev dostopa do ukrepov za izpopolnjevanje znanj in prekvalifikacijo delavcev, ki prehajajo med delovnimi mesti/sektorji. To bi lahko dopolnili z bolj poglobljenimi kvalitativnimi raziskavami o praksah podjetij pri prestrukturiranju (vključno z vlogo socialnega dialoga). Upoštevati bi bilo mogoče tudi regionalne vidike. Raziskave o prestrukturiranju bodo še naprej prispevale k dejavnostim Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji (ESPG) in Evropskega socialnega sklada plus (ESS+). Rezultati obeh instrumentov bodo predstavljeni celostno, da se zagotovi pregled strukturnih sprememb na trgih dela.

Analiza prestrukturiranja bi se upoštevala tudi v dejavnosti 5 (predvidevanje in obvladovanje vplivov sprememb) v zvezi z nekaterimi vrstami prestrukturiranja (na primer v zvezi s podnebnimi spremembami/prehodom na ogljično nevtravno gospodarstvo, digitalizacijo, selitvijo proizvodnje v tujino ali njeno vrnitvijo), ki bi jih nadalje raziskovali na tem področju.

Drugi raziskovalni sklop bo osredotočen na pomanjkanje delovne sile in premalo izkoriščene možnosti. Na podlagi raziskav, izvedenih v okviru delovnega programa za obdobje 2017–2020, bodo analizirani predvsem politični ukrepi in prakse podjetij. Eurofound bo analiziral raznovrstne ukrepe na trgu dela in ukrepe socialne politike, kar zadeva njihovo učinkovitost, s posebnim poudarkom na

ukrepov za obravnavanje delovanja nekaterih sektorjev, ki so se tradicionalno srečevali s pomanjkanjem delavcev, kar se je med koronavirusno krizo še povečalo. Zadevni pristopi se lahko osredotočajo na ponudbo in povpraševanje po delavcih ter se nanašajo na spodbujanje aktivacije/aktivnega vključevanja in upravljanja raznolikosti na delovnem mestu s poudarkom na neizkoriščenih ali premalo izkoriščenih človeških virih in talentih (na primer v smislu geografske ali poklicne mobilnosti, neusklajenosti med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih in delovnega časa, vključno z neizkoriščeno razpoložljivostjo delovne sile na trgu dela, ali usmerjenosti k posebnim ciljnim skupinam, ki so premalo zastopane na trgu dela, kot so invalidi, ženske in mladi). Upoštevalo se bo s tem povezano delo Komisije in izvajanje skladov EU, kot so ESS+, delo OECD in drugih organizacij. V zvezi z znanjem in spretnostmi ter mobilnostjo delavcev v okviru politik zaposlovanja bo Eurofound proučil možnosti sodelovanja s Cedefopom in Evropskim organom za delo (ELA), da bi obravnavali vprašanje pomanjkanja delovne sile. Na splošno bi lahko proučili uporabo drugih virov (na primer evropskega sistema za spremljanje ponudbe delovnih mest) in izmenjavo z drugimi evropskimi akterji, ki se ukvarjajo s pomanjkanjem delovne sile in premalo izkoriščenimi možnostmi (na primer evropska mreža javnih zavodov za zaposlovanje).

Ta dejavnost bo tudi podlaga za pripravo novega kroga evropske raziskave podjetij, predvidenega za naslednji večletni program.

Cilji

Eurofound bo spremljal in analiziral, kako se spreminja struktura trga dela, tudi zaradi koronavirusne krize, v smislu neto ustvarjanja delovnih mest in izgube delovnih mest po posameznih sektorjih in poklicih ter ključnih značilnosti strukture delovnih mest (na primer polarizacija zaposlovanja in spreminjajoča se sestava nalog na delovnih mestih). Poleg tega bo zagotovil najnoveše informacije o prestrukturiranju v smislu njegovih učinkov na zaposlovanje ter o politikah in zakonodaji. V okviru te raziskovalne dejavnosti bo obravnavan tudi ključni izziv pomanjkanja delovne sile v nekaterih sektorjih in poklicih s proučevanjem učinkovitosti ustreznih odzivov politike.

Pričakovani rezultati

Analiza strukturnih sprememb na trgu dela ter sprememb v ponudbi in povpraševanju bo deležnikom omogočila, da prejmejo več kot le standardne statistične podatke, s pomočjo katerih bi bolje razumeli nedavne težnje in razvoj ter opredelili s tem povezane priložnosti in izzive. To lahko prispeva k cilju EU glede kakovostnih delovnih mest na posameznih območjih ter k razvoju prihodnje celovite in usklajene industrijske politike. Poleg splošnega spremljanja obsežnega prestrukturiranja v obdobju znatnega gospodarskega pretresa in pretresa na trgu dela, ki sta posledica koronavirusne krize, je lahko Evropski center za spremljanje prestrukturiranja zbirka znanja za dejavnosti ESPG, Sklada za pravični prehod in ESS+, zlasti ob upoštevanju predlogov za razširitev področja uporabe ESPG po letu 2020 na vsa obsežna prestrukturiranja.

S podatki Evropskega centra za spremljanje delovnih mest bodo oblikovalci politik še naprej obveščeni o tem, koliko se spremembe zaposlovanja na nacionalnih trgih dela polarizirajo, nadgrajujejo ali sledijo drugim vzorcem sprememb. Analiza ukrepov za odpravo pomanjkanja delovne sile in aktiviranje premalo izkoriščenih možnosti bo oblikovalcem politik pomagala pri snovanju posebnih instrumentov. Znanje, pridobljeno s to dejavnostjo, bo koristna podlaga za podporo razvoju učinkovitejših politik, na primer pri razpravah o reformah trga dela, tudi v okviru

evropskega semestra, socialnem dialogu, izvajanju ukrepov ESS+ v zvezi z dostopom do zaposlitve, udeležbi mladih in žensk na trgu dela, aktivnem staranju, vključevanju migrantov in invalidov itd.

2.4 Dejavnost 4: Življenjske razmere in kakovost življenja

Večletna perspektiva

Pregled

Zdravstvena in posledična gospodarska kriza, ki sta sledili pandemiji bolezni covid-19, sta močno prizadeli življenje ljudi, ki živijo v Evropi. Zato je študija življenjskih razmer in kakovosti življenja še pomembnejša, Eurofound pa bo ob upoštevanju tega novega izziva še naprej spremljal gibanja na tem področju.

Kot je navedeno pri dejavnostih 1 in 7 v zvezi z razpravo o dolgoročnejšem pristopu k Eurofoundovim raziskavam, bo ta leta 2023 izvedel evropsko raziskavo o delovnih razmerah, ki bo vključevala nekatera vprašanja o delovnih in življenjskih razmerah, pomembnih za obdobje po koncu pandemije bolezni covid-19. Anketirance za to raziskavo se izbere osebno. Z večino teh anketirancev bo tudi razgovor opravljen osebno, da se zagotovi primerljivost ugotovitev raziskave s prejšnjimi raziskavami o delovnih razmerah. Za pripravo prehoda Eurofoundovih raziskav na spletni način upravljanja podatkov bi bil izbran manjši naključni podzorec anketirancev za spletni intervju. To bo omogočilo primerjavo odgovorov med tema načinoma izvedbe anketiranja, kar zadeva izbor vprašanj iz evropske raziskave o delovnih razmerah. Poleg tega bo omogočilo preizkušanje učinka prehoda na pristop telefonskega kontaktiranja anketirancev, naj odgovorijo na spletni vprašalnik, na učinkovitost raziskav in kakovost podatkov. V okviru te raziskave iz leta 2023 bodo anketiranci pozvani k sodelovanju, naj izpolnijo sklop naknadnih spletnih vprašalnikov. Ti naknadni vprašalniki bodo vključevali vprašanja iz evropske raziskave o delovnih razmerah, ki niso bila zastavljena v prvotnem vprašalniku, s čimer se bo povečal izbor spremenljivk, pri katerih je mogoče obvladovati prekinitev trendov. Ta element omogoča tudi testiranje učinkovitosti izbora anketirancev za naknadne vprašalnike, učinka prvotnih zavrnitev sodelovanja pri takih naknadnih vprašalnikih ter poznejše zmanjšanje števila anket ob sestavljanju vzorca.

Evropska raziskava o kakovosti življenja bi morala biti izvedena leta 2025 na podlagi izkušenj iz testne raziskave iz leta 2023.

Ker v evropskih družbah zaradi pandemije bolezni covid-19 še vedno vlada negotovost, bo Eurofound proučil vpliv gospodarske krize na življenjske razmere Evropejcev v različnih življenjskih obdobjih in vlogo raznih pobud, ki se izvajajo za ublažitev socialnih težav številnih skupin državljanov.

Poleg tega se bo v odziv na ključne demografske spremembe v evropskih družbah osredotočil na posledice staranja prebivalstva. To vključuje zajetje in oceno kakovosti življenja starejših državljanov, vključno s starejšimi delavci in upokojenci, ter analizo dohodkovne varnosti in vloge javnih služb pri spodbujanju samostojnega staranja. Pri svojem raziskovanju bo obravnaval želje in priložnosti državljanov za sodelovanje v družbi in zaposlovanje ter prispeval k razvoju storitev, ki starejšim to omogočajo. Novi demografski trendi vplivajo tudi na mlajšo generacijo in ženske. To bo proučeno z raziskavami o mladih, njihovi socialni vključenosti in socialni mobilnosti, vključno s prenosom

prednosti in slabosti med generacijami. Eurofound bo na podlagi ugotovitev iz predhodnih raziskav proučil različne učinke krize na moške in ženske z več vidikov.

Številne odzive na izzive in priložnosti za izboljšanje življenjskih razmer oblikujejo, zagotavljajo ali omogočajo institucije in javne službe, ki so imele med koronavirusno krizo pomembno vlogo, čeprav so se spoprijemale z velikimi izzivi. Na podlagi razpoložljivih rezultatov predlagane nove Eurofoundove raziskave in drugih virov podatkov, kot sta statistika Evropske unije o dohodku in življenjskih pogojih (EU-SILC) ter raziskava o temeljnih pravicah, bosta proučeni kakovost in pravičnost (cenovna in siceršnja dostopnost) teh storitev, s posebnim poudarkom na socialnih storitvah, storitvah oskrbe in zdravstvenih storitvah. Eurofound bo oblikovalcem politik zagotavljal informacije s predložitvijo dokazov o trendih in dejavnikih na tem področju v zvezi z izvajanjem storitev iz poglavja III evropskega stebra socialnih pravic. Raziskave o kakovosti družbe bodo prispevale tudi k dejavnosti 6 (spodbujanje socialne kohezije in konvergence) v zvezi z vprašanji, kot so zaupanje, socialne napetosti in kakovost javnih storitev, ki so bila že vključena v evropsko raziskavo o kakovosti življenja.

Cilji

Cilji te dejavnosti so spremljanje posledic pandemije bolezni covid-19 in posledične gospodarske krize v Evropi, zagotavljanje informacij o stanju, trendih in tveganjih ter iskanje načinov za izboljšanje življenjskih razmer v Evropski uniji. Raziskave bodo na splošno obravnavale kakovost družbe in skupnosti na lokalni ali regionalni ravni, s poudarkom na vlogi socialne zaščite za vse državljane, zlasti za najbolj ranljive.

Še en cilj je prispevati k političnim razpravam o staranju in ukrepih za izboljšanje socialnega položaja starejših državljanov, podpora samostojnemu življenju in razvoju kakovostnih storitev, ki bi dopolnjevale neformalno oskrbo skozi vse življenje. Poleg tega bo raziskava zagotovila najnovejše informacije o socialnem položaju mladih ter moških in žensk, da bi podprli ukrepe politik za spodbujanje njihovega vključevanja.

Pričakovani rezultati

Rezultati raziskav bodo osvetlili vpliv zdravstvenih in gospodarskih posledic koronavirusne krize na življenjske razmere ter prispevali k pobudam in ocenam izvajanja evropskega stebra socialnih pravic in ohranjanju evropskega socialnega modela s posebnim poudarkom na regionalni podlagi. Posebne ugotovitve v zvezi s skupinami, na katere vplivajo demografske spremembe, obveznosti oskrbe, spremembe pri usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja ter dostop do kakovostnih javnih storitev bi lahko bile vključene v razpravo o jamstvu za mlade in bi se uporabile v evropskem semestru za priporočila za posamezne države, povezana s socialno politiko, zlasti v zvezi z oskrbo. Te raziskave lahko podprejo razprave o pobudah, kot je jamstvo za otroke, ugotovitve o enakosti spolov pa bodo prispevale k strategiji za enakost spolov za obdobje 2020–2025. Rezultati raziskav o storitvah oskrbe lahko prispevajo k razpravam v okviru evropskega semestra v zvezi s socialnimi izdatki in socialnimi storitvami ter k spremljanju in ocenjevanju izvajanja kohezijskega sklada in sklada ESS+. Rezultati bi lahko bili podlaga za letna poročila odborov za zaposlovanje in za socialno zaščito ter poročila Evropske komisije o razvoju na področju zaposlovanja in socialnih zadev v Evropi.

2.5 Dejavnost 5: Predvidevanje in obvladovanje vplivov sprememb

Večletna perspektiva

Pregled

Megatrendi, navedeni v razdelku o splošnih razmerah, spodbujajo hitre spremembe v gospodarstvu in na trgu dela. Digitalizacija in prehod na ogljično nevtralno gospodarstvo sta trenutno dva od najpomembnejših dejavnikov, skupaj s pričakovanim dolgotrajnim učinkom koronavirusne krize. Eurofound se bo osredotočil na vpliv teh dejavnikov, ki so včasih povezani z novimi poslovnimi modeli in drugačno organizacijo dela, na ustvarjanje delovnih mest, vključevanje na trg dela, delovna razmerja in delovne razmere, skupaj s posledicami za institucije trga dela, zlasti regulativni okvir, socialni dialog in socialno zaščito. Raziskati bi bilo mogoče vloge, razmere in izzive za posebne vrste organizacij, kot so MSP ali javni sektor.

Eurofound bo proučil vidike, povezane z uvajanjem digitalizacije, med drugim umetno inteligenco. To bi lahko vključevalo uporabo in lastništvo zasebnih/osebnih podatkov, na področju delovnih razmer pa tudi vprašanja, kot so vodenje in prakse upravljanja človeških virov, delo od doma in prožne oblike dela, timsko delo, interakcija človek-stroj, delovni čas, kontrola in nadzor. V ta namen bi se lahko, kolikor je mogoče, uporabili podatki iz evropske raziskave o delovnih razmerah in evropske raziskave podjetij. Razmislili bi lahko o sodelovanju z agencijo EU-OSHA in Agencijo Evropske unije za temeljne pravice (FRA) v zvezi s posledicami digitalizacije za varnost in zdravje pri delu, zlasti psihosocialnimi tveganji, ter etičnega vidika digitalizacije.

Vpliv prehoda na ogljično nevtralno gospodarstvo glede na cilj podnebno nevtralne Evrope, vključno s krožnim gospodarstvom in instrumentom NextGenerationEU, je manj znan. Eurofound bo proučil družbeno-gospodarske učinke tega prehoda, na primer na zaposlovanje (izmene in preoblikovanje delovnih mest) in delovne razmere ter na družbo (na primer porazdelitveni učinki politik na področju podnebnih sprememb). Del tega dela lahko temelji na rezultatih njegovega pilotnega projekta o prihodnosti proizvodnje. Predvideno je sodelovanje z Evropsko agencijo za okolje (EEA).

Na podlagi raziskav iz dejavnosti 3 (zaposlovanje in trgi dela) bo ugotovljeno in analizirano prestrukturiranje v ustreznih sektorjih. Prestrukturiranje, ki je zlasti povezano z digitalizacijo in prehodom na ogljično nevtralno gospodarstvo, bi bilo mogoče ugotoviti iz podatkovnih zbirk Evropskega centra za spremljanje prestrukturiranja, in sicer s prilagoditvijo zbirke podatkov o dogodkih, ter podatke dopolniti s kvalitativnimi raziskavami. Analiza bi vključevala tudi posebno vlogo socialnega dialoga in predstavnikov zaposlenih pri oblikovanju in izvajanju procesa sprememb, na primer socialne načrte, vključno s podporo za prehod prizadetih delavcev, in druge ukrepe, kot so aktivne politike trga dela, zbrane v okviru podpore Evropskega centra za spremljanje prestrukturiranja in pravnih podatkovnih zbirkah.

Eurofound bo proučil tudi vpliv novih poslovnih modelov in organizacije dela na področjih, navedenih v prvem odstavku te dejavnosti. To bi lahko na primer vključevalo pregled novih načinov sodelovanja in organizacije med podjetji in znotraj njih, kot so tisti, povezani z gospodarstvom platform ali krožnim gospodarstvom. Že obstoječa usmeritev k platformnemu delu se bo nadaljevala, pri čemer bo večji poudarek na evidentiranju in zagotavljanju neke ocene učinkovitosti pobud za

reševanje ugotovljenih izzivov. Poleg tega bi lahko proučili vprašanja, kot so diskriminacija, spol in starost ali zasebnost.

Predstavljeni bodo prihodnji scenariji morebitnega razvoja, ki ga bo spodbudila digitalizacija ali prehod na ogljično nevtralno gospodarstvo. To bi vključevalo razpravo z deležniki o možnih poteh in ukrepih za doseganje zelenih rezultatov.

Eurofound bo pri obravnavi posledic za odnose med delodajalci in delojemalci v zgoraj navedenih raziskavah proučil vlogo, priložnosti in izzive tradicionalnega socialnega dialoga ter pojav novih vrst kolektivnih ukrepov, kjer obstajajo.

Cilji

Eurofound bo raziskal vpliv digitalizacije in prehoda na ogljično nevtralno gospodarstvo na stopnje zaposlenosti, delovne razmere (vključno s socialno zaščito) in delovna razmerja ter proučil vlogo odnosov med delodajalci in delojemalci ter socialnega dialoga pri oblikovanju in izvajanju takšnih sprememb ter vpliv na družbo in državljane. Poleg tega bodo analizirane posledice za institucije trga dela, zlasti socialne partnerje in regulativni okvir, ter za različna območja in družbene skupine. Evidentirani bodo obstoječi ukrepi in pobude za obvladovanje sprememb ter proučene bodo poti k zeleni prihodnosti.

Pričakovani rezultati

Z uresnitvijo tega cilja bodo imeli deležniki na voljo potrebne dokaze za sprejemanje ozaveščenih odločitev o tem, kje in kako posredovati za obvladovanje sprememb, optimizacijo pozitivnih učinkov in preprečevanje neželenih posledic digitalizacije in prehoda na ogljično nevtralno gospodarstvo za delo in zaposlovanje na trgu dela, ki ga je prizadela pandemija bolezni covid-19. Poudarek na učinku teh gonilnih sil sprememb na ravni delovnega mesta bo zagotovil vpogled v to, kako najbolje podpreti delodajalce in delavce, da bi izkoristili priložnosti in ublažili izzive, povezane s tem razvojem, ki so visoko na dnevnem redu politike (na primer v instrumentu NextGenerationEU, evropskem zelenem dogovoru, strateški agendi EU za obdobje 2019–2024 ali v zvezi z aktom o digitalnih storitvah, akcijskim načrtom za digitalno izobraževanje in posodobitvijo programa znanj in spretnosti, strategijo EU za podatke ali belo knjigo EU o umetni inteligenci). Raziskave bi lahko prispevale tudi k novi strategiji za MSP in dejavnostim, povezanim s pomočjo podjetjem pri prilagajanju globalizaciji, ter tako prispevale k prednostnima nalogama Komisije „Evropa, pripravljena na digitalno dobo“ in „gospodarstvo za ljudi“.

Raziskave o dvojnem prehodu, povezanem z digitalizacijo in podnebnimi spremembami, bi lahko zagotovile ustrezne informacije za oblikovalce politik, ki iščejo rešitve za boljše delovanje trgov za potrošnike, podjetja, delavce in družbo, za trajnostni razvoj mest in mestnih območij ter za podporo regijam pri izboljšanju njihove infrastrukture in dostopa do storitev, kot je predvideno v prednostnih nalogah Komisije „Evropa, pripravljena na digitalno dobo“, „evropski zeleni dogovor“, „kohezija in reforme“ ter „demokracija in demografija“.

Raziskovanje vpliva na institucije trga dela, vključno s predpisi in socialnimi partnerji, lahko prispeva k razpravam o tem, ali tradicionalni okviri ustrezajo svojemu namenu v spreminjajočem se svetu dela.

Pregled porazdelitvenih učinkov politik na področju podnebnih sprememb in ukrepov za čim večjo socialno pravičnost bo podlaga za sklad za pravični prehod. Spremljanje reform in novonastajajočih ukrepov lahko spodbudi izmenjavo pristopov politike in pridobljenih izkušenj v smislu zagotavljanja informacij o tem, kaj deluje in kaj ne.

2.6 Dejavnost 6: Spodbujanje socialne kohezije in konvergence

Večletna perspektiva

Pregled

Po izboljšanju gospodarske rasti in udeležbe na trgu dela, ki je bilo evidentirano v zadnjih letih, pandemija bolezni covid-19 in posledična gospodarska kriza pomenita nov, izjemen izziv za Evropsko unijo ter njeno gospodarsko in socialno stabilnost. Zelo hude finančne posledice krize bi lahko povzročile novo razdrobljenost v uspešnosti držav članic, kar bi razkrilo krhkost nedavno doseženega napredka pri konvergenci. Poleg tega bi lahko družbeno-gospodarski učinki krize vplivali na neenakosti med državljani, zaradi česar bi se številni Evropejci vse bolj zavedali gospodarske in družbene negotovosti ter občutili nezadovoljstvo, ki se izraža tako na nacionalni kot na evropski ravni. Spodbujanje navzgor usmerjene konvergence k boljšim delovnim in življenjskim razmeram ter krepitev ekonomske in socialne kohezije sta izjemnega pomena za Evropsko unijo. Da bi oblikovalcem politik zagotovil dokaze o tem, kako ublažiti posledice krize ter zmanjšati gospodarsko in socialno razdrobljenost, bo Eurofound nadaljeval in razširil temo navzgor usmerjene konvergence iz prejšnjega delovnega programa. Bolj se bo osredotočil na morebitno povečanje novih neenakosti ter na to, kako pojasniti in obravnavati vse večje izzive za socialno kohezijo EU. Za spremljanje učinka pandemije bolezni covid-19 bo še naprej redno poročal o razvoju na področju navzgor usmerjene konvergence z družbeno-gospodarskega vidika in na področju zaposlovanja ter delovnih in življenjskih razmer v Evropi na ravni držav članic in regionalni ravni. To bo dopolnjeno z raziskavo o konvergenčni uspešnosti v Evropi v primerjavi z drugimi razvitimi državami, na primer v Združenih državah, ki lahko zagotovi primerjalno merilo za oceno konvergenčne uspešnosti EU. Spletni repozitorij konvergenčnih elementov bo posodobljen in se bo še dodatno razvijal.

Poleg tega se bo Eurofound osredotočil na dejavnike in posledice gospodarske in socialne konvergence v Evropski uniji. V raziskavi bodo izpostavljene medsebojne povezave med različnimi vidiki konvergence in dejavniki, ki spodbujajo konvergenco, kot so socialne naložbe, mobilnost in institucionalni okviri (na primer predpisi, sistemi socialnega varstva, javne storitve in socialni dialog ter strukturne reforme). Raziskan bo učinek različnih programov za oživitvev gospodarstva, vzpostavljenih na evropski ravni kot odziv na pandemijo bolezni covid-19 in posledično gospodarsko krizo, na gospodarsko in socialno konvergenco, opravljena pa bo tudi primerjava z recesijo iz leta 2008. To bo oblikovalcem politik zagotovilo informacije o možnih sredstvih za spodbujanje konvergence in učinkovitosti teh pobud. Posebna pozornost bo namenjena spremljanju in pojasnjevanju konvergence v euroobmočju, tudi v smislu nasprotij med skupinami držav in morebitnih nastajajočih asimetrij. Eurofound bo proučil tudi, kako procesi odnosov med delodajalci in delojemalci, zlasti kolektivna pogajanja, vplivajo na konvergenco nekaterih rezultatov.

Drugi sklop raziskav bo osredotočen na socialno kohezijo v Evropski uniji, da bi oblikovalcem politik zagotovili informacije o sredstvih za spodbujanje politik za pravičnejšo in bolj vključujočo družbo.

Pandemija bolezni covid-19 je morda še okrepila dozdajšnje neenakosti ali prispevala k porastu novih, kar vpliva na širšo družbo in njene državljane. Z vidika socialne kohezije bodo proučene tudi gospodarske, družbene in zdravstvene razlike na trgu dela (kot sta dohodek in varnost zaposlitve) ter v smislu dostopa do ključnega blaga in storitev, kot so zdravstveno varstvo, stanovanje, izobraževanje in socialna zaščita, ter njihove kakovosti. Obravnavane bodo povezave z vprašanji migracij in vključevanja. Ta analiza bo izvedena za številne družbene skupine, vključno s srednjimi razredi. Pri uporabi podatkov iz raziskav Eurofounda se bodo upoštevali prihodnji obeti in dojemanje pravičnosti. Poleg tega bo Eurofound raziskal izraze pomanjkanja kohezije, ki niso povezani le z materialnimi in gospodarskimi razmerami, temveč tudi z zaupanjem v institucije in napetostjo med skupinami v družbi (na primer etničnimi in verskimi skupinami) ter udeležbo državljanov.

Cilji

Splošni cilj dejavnosti je raziskati povezavo med razvojem razlik med državami članicami in med družbenimi skupinami ter razvojem socialne kohezije v Evropi. Cilj te dejavnosti je zlasti spremljanje ključnih trendov in odločilnih dejavnikov navzgor usmerjene gospodarske in socialne konvergence v Evropi, razumevanje učinka bolezni covid-19 na navzgor usmerjeno konvergenco ter opredelitev ključnih dejavnikov politike za krepitev odpornosti držav članic in spodbujanje trajnostne navzgor usmerjene konvergence.

Ta dejavnost je namenjena tudi raziskovanju trendov in odločilnih dejavnikov socialne kohezije, s posebnim poudarkom na učinku vse večjih razlik med družbenimi skupinami zaradi koronavirusne krize. Raziskani bodo glavni dejavniki neenakosti in ključni vzvodi politik za podporo zmanjševanju večrazsežnostnih neenakosti in spodbujanje socialne kohezije. Oblikovalcem politik bodo zagotovljene tudi možnosti za ukrepe za zmanjšanje neenakosti in krepitev socialne kohezije v Evropi.

Pričakovani rezultati

Z dokazi, pridobljenimi v okviru te dejavnosti, bodo oblikovalcem politik zagotovljene informacije o najnovejših trendih in dejavnikih konvergence, neenakosti in socialne kohezije v Evropi ter pojasnjen učinek koronavirusne krize. Raziskave konvergence bodo povezane s ciljem EU glede trajnostne gospodarske in socialne konvergence ter bodo pomagale ugotoviti vrzeli in prekrivanja med tema ciljema. Ocenjen bo učinek bolezni covid-19 in posledične gospodarske krize na konvergenco in učinke različnih programov okrevanja na zmanjšanje morebitne razdrobljenosti, ki je posledica krize, tudi s hitro ponovno vzpostavitvijo polnega delovanja enotnega trga. Raziskave naj bi prispevale k razpravi o evropskem stebru socialnih pravic, njegovi vlogi izvajanja in spremljanja (zlasti v okviru evropskega semestra) ter o reformi ekonomske in monetarne unije.

Poleg tega lahko delo na področju kohezije prispeva k razumevanju vpliva koronavirusne krize na neenakosti, da bi bolje opredelili prednostne naloge EU za krepitev kohezije, zmanjšanje neenakosti in vlogo socialne zaščite, ki jih je določil Evropski svet. Dokazi in informacije, ki izhajajo iz teh študij, bodo oblikovalcem politik omogočili ukrepanje v zvezi z novo resničnostjo po koncu pandemije bolezni covid-19, ki bodo zelo pomembne za novo Evropsko komisijo. Delo v zvezi z zaupanjem in nezadovoljstvom lahko prispeva k splošnim pobudam v zvezi z razpravo o prihodnosti Evrope. Zato bi rezultati te dejavnosti prispevali k delu različnih služb Evropske komisije in Odbora za zaposlovanje

(EMCO), Odbora za socialno zaščito (SPC), Ekonomsko-finančnega odbora (EFC), Sveta in Evropskega parlamenta, tudi v zvezi z evropskim semestrom.

2.7 Dejavnost 7: Upravljanje in razvoj raziskav

Večletna perspektiva

Pregled

Eurofoundove raziskave se nanašajo na zelo raznovrstna področja, pomembna za politiko, v okviru njegovih strateških prednostnih nalog in vplivajo na precejšnji del večletnega delovnega programa. Že več let izvaja tri evropske raziskave (evropsko raziskavo o delovnih razmerah od leta 1990, evropsko raziskavo o kakovosti življenja od leta 2003 in evropsko raziskavo podjetij od leta 2004).

V zadnjih letih pripravlja dolgoročno strategijo, katere cilj je zagotoviti, da bodo raziskave kos izzivom prihodnosti in finančno vzdržne. Raziskave se izvajajo različno pogosto, raziskani so bili novi načini zbiranja podatkov in analizirane stopnje neodgovorov.

Eurofound za obdobje 2021–2024 načrtuje izvajanje naslednjih ukrepov.

Še naprej bo razvijal dolgoročno strategijo raziskav, ki vključuje proučitev izvedljivosti različnih in stroškovno učinkovitejših načinov zbiranja podatkov, ob upoštevanju splošne kakovosti raziskav in primerljivosti skozi čas. Poleg tega je treba znova proučiti način upravljanja raziskav, kar vključuje oceno različnih možnosti za organizacijo raziskav v smislu sklepanja pogodb, možnosti za nadaljnje sodelovanje z drugimi agencijami EU ter boljšo sinergijo in možnosti za povečanje velikosti vzorcev z večjim sodelovanjem z državami članicami. Nadaljnja prizadevanja za razvoj bodo proučitev morebitnih dopolnilnih virov podatkov, kot so analiza velepodatkov ter neverjetnostne, nenaključne spletne raziskave (na podlagi izkušenj z e-raziskavo o bolezni covid-19).

Leta 2021 bo evropska raziskava o delovnih razmerah, opravljena s telefonskim anketiranjem, nadomestila izvajanje te raziskave v obliki osebnih razgovorov v letu 2020, v okviru katere je bilo treba zaradi pandemije bolezni covid-19 prekiniti terensko delo. Zaradi višje sile je bila sprememba načina v računalniško podprto telefonsko anketiranje za Eurofound in večino drugih statističnih uradov na svetu edini možni način za ponovni zagon terenskega dela v bližnji prihodnosti. Znova se bo preverilo mnenje anketirancev iz evropske raziskave o delovnih razmerah iz leta 2020, ki so dali dovoljenje za ponovno vzpostavitev stika.

V okviru dolgoročnega pristopa k Eurofoundovim raziskavam je bila pripravljena študija izvedljivosti, v kateri so bili opredeljeni različni scenariji, s katerimi bodo njegove raziskave kos izzivom prihodnosti, o njej pa je razpravljala usmerjevalna skupina. Na podlagi študije in razprave je bilo sklenjeno, da bo Eurofound leta 2023 izvedel evropsko raziskavo o delovnih razmerah, vključno z nekaterimi vprašanji o delovnih in življenjskih razmerah po koncu pandemije bolezni covid-19. Anketirance za to raziskavo se izbere osebno. Z večino teh anketirancev bo tudi razgovor opravljen osebno, da se zagotovi primerljivost ugotovitev raziskave s prejšnjimi evropskimi raziskavami o delovnih razmerah. Za pripravo prehoda Eurofoundovih raziskav na spletni način upravljanja podatkov naj bi bil izbran manjši naključni podvzorec anketirancev za spletni razgovor. To omogoča primerjavo odgovorov med tema različnima načinoma izvedbe anketiranja, kar zadeva izbor vprašanj iz evropske raziskave o delovnih razmerah. Poleg tega omogoča preizkušanje učinka prehoda na pristop telefonskega kontaktiranja anketirancev, naj odgovorijo na spletni vprašalnik, na učinkovitost

raziskav in kakovost podatkov. V okviru te raziskave iz leta 2023 bodo anketiranci pozvani k sodelovanju, naj izpolnijo sklop naknadnih spletnih vprašalnikov. Ti naknadni vprašalniki bodo vključevali vprašanja iz evropske raziskave o delovnih razmerah, ki niso bila zastavljena v prvotnem vprašalniku, s čimer se bo povečal izbor spremenljivk, pri katerih je mogoče obvladovati prekinitev trendov. Ta element omogoča tudi testiranje učinkovitosti izbora anketirancev za naknadne vprašalnike, učinka prvotnih zavrnitev sodelovanja pri takih naknadnih vprašalnikih ter poznejše zmanjšanje števila anket ob sestavljanju vzorca.

Evropska raziskava o kakovosti življenja bi morala biti izvedena leta 2025 na podlagi izkušenj iz testne raziskave iz leta 2023.

Študijo izvedljivosti je spremljala usmerjevalna skupina s predstavniki odbora, ki bo spremljala morebiten nadaljnji razvoj prihodnjega pristopa k raziskavam.

V naslednjem programskem obdobju bo izvedena nova evropska raziskava podjetij, če bo mogoče najti ustrezne partnerje za sodelovanje. Raziskava iz leta 2019 je zajela področja organizacije dela, kadrovske prakse, udeležbe delavcev, socialnega dialoga, strategij za znanja in spretnosti ter digitalizacije na ravni delovnega mesta.

Uporaba podatkov iz prejšnjih raziskav, in sicer evropske raziskave o delovnih razmerah, opravljene z računalniško podprtim telefonskim anketiranjem iz leta 2021, se bo nadaljevala tudi v večletnem ciklu, kot je navedeno v dejavnosti 1.

V okviru te dejavnosti so predvidena tri področja dela:

- izvajanje raziskav na terenu: priprava in izvedba terenskega dela,
- metodološki razvoj raziskave: zagotavljanje, da bodo izsledki raziskav tehtni tudi v prihodnosti,
- upravljanje raziskav: izboljšanje organiziranja raziskav.

Cilji

Ankete so podlaga in vodilo za velik del raziskovalnega dela Eurofounda. V prejšnjem programskem obdobju je bil dolgoročni pristop k raziskavam znova ocenjen, Eurofound pa je razvil dolgoročno strategijo za prihodnost raziskav, katere cilj je boljša uporaba virov ob upoštevanju metodološkega razvoja.

Poleg tega bo proučil izvedljivost različnih in stroškovno učinkovitejših načinov zbiranja podatkov ob upoštevanju splošne kakovosti raziskav in primerljivosti s podatki, zbranimi v preteklosti. Drugi cilj je izboljšati način organiziranja raziskav v smislu sklepanja pogodb, nadaljnjega sodelovanja in boljše sinergije z drugimi agencijami EU in državami članicami.

Pričakovani rezultati

Eurofound bo pripravil strategijo za prihodnost raziskav, da bi zagotovil, da bo na svojih strokovnih področjih še naprej ključen vir podatkov, ki so pomembni za politiko.

2.8 Dejavnost 8: Odzivanje na enkratne zahteve po informacijah

Večletna perspektiva

Pregled

Da bi se Eurofound lahko odzval na spreminjajoče se potrebe po informacijah, ki jih ni bilo mogoče predvideti v času razvoja programa, in na ad hoc zahteve oblikovalcev politik, si pridržuje zmogljivosti za zagotavljanje informativnih dokumentov, prilagojenih poročil in kratkih študij na zahtevo svojim deležnikom. Pridržane zmogljivosti se lahko uporabijo tudi za raziskave prihodnjih in nepredvidenih vprašanj na pobudo Eurofounda. Izvršni odbor bo v celoti obveščen o prejetih zahtevkih in ad hoc raziskovalnem delu.

Cilj

Zagotavljanje ustreznega znanja deležnikom agencije na zahtevo.

Izložki

1. Prilagojena poročila o obstoječih ugotovitvah,
2. študije v odgovor na vprašanja deležnikov,
3. osnovni dokumenti,
4. prispevki k objavam,
5. poročila, ki jih plačajo deležniki.

Pričakovani rezultati

Eurofound se bo lahko prožno odzival na spreminjajoče se potrebe po informacijah in zagotovil dokaze o novih nepredvidenih vprašanjih, ki zahtevajo ukrepe politike.

Evropska komisija, Evropski svet in njegovi odbori, Evropski parlament, države članice prek predsedovanja Svetu EU, nacionalne vlade in evropski socialni partnerji lahko na zahtevo prejmejo prilagojene informacije o vprašanjih, ki so v pristojnosti Eurofounda.

3. Horizontalne dejavnosti

3.1 Dejavnost 9: Komuniciranje

Večletna perspektiva

Pregled

Komuniciranje je ključno za doseganje glavnega cilja Eurofounda, tj. zagotavljanje znanja, sklepnih ugotovitev na podlagi raziskav, informacij in analiz, ki temeljijo na dokazih, ter storitev za oblikovanje politik in olajšanje izmenjave znanja med deležniki.

Eurofound deluje v drugačnem komunikacijskem okviru s spremenjenim oblikovanjem politike, revidirano uredbo o ustanovitvi in komunikacijskim ozračjem, ki se spopada s hudimi motnjami. Nenehno se razvijajo nova orodja in kanali, zato se želje oblikovalcev politik prilagajajo.

Glede na navedeno morajo biti prizadevanja Eurofounda usmerjena v zagotavljanje, da njegovo znanje doseže ustrezne akterje na ravni EU in nacionalni ravni, da lahko oblikujejo in izvajajo boljše politike na ključnih področjih, za katera je pristojen. Povratne informacije uporabnikov, analitika in ocene zagotavljajo zelo jasno sliko o tem, kako to najbolje storiti na čim bolj pravočasen, relevanten in stroškovno učinkovit način.

Cilji

Okvir za načrt poslovnega komuniciranja in razširjanja tvorijo štiri ključni cilji:

1. osredotočanje na politike (v skladu z ustreznimi glavnimi prednostnimi nalogami EU) v vseh komunikacijskih izložkih, pri čemer imata proizvodnja in promocija produktov, pomembnih za politiko, prednost pred drugimi, poudarek pa je na strokovnem znanju;
2. izvajanje prvega digitalnega pristopa k produkciji in razširjanju vsebin, pri čemer imajo spletni in mobilni kanali prednost pred tradicionalnimi;
3. izkoriščanje partnerstev za sodelovanje pri dejavnostih komuniciranja z institucijami EU (zlasti s Komisijo in Parlamentom), drugimi agencijami EU, socialnimi partnerji, mednarodnimi organizacijami in drugimi multiplikatorji;
4. nadaljnji razvoj komuniciranja na nacionalni ravni (pri čemer ima še naprej prednost raven EU), vključevanje nacionalnega pristopa k analizi in zagotavljanju podatkov, okrepitev komunikacije z organi EU, ki jih sestavljajo nacionalni predstavniki (npr. odbori EU), ter proučevanje strateškega sodelovanja, namenjenega tristranskim organom, nacionalnim vladam in socialnim partnerjem ter drugim ustreznim organizacijam.

Pričakovani rezultati

Dejavnost komuniciranja bo oblikovalcem politik in ključnim deležnikom zagotovila pravočasen in preprost dostop do najpomembnejših informacij, ugotovitev in analiz Eurofounda na način in v obliki, ki jim omogoča oblikovanje boljših politik za izboljšanje socialnih, zaposlitvenih in z delom povezanih vprašanj. S kampanjami, namenjenimi ozaveščanju o ugotovitvah Eurofounda, njegovih strokovnih področjih in novem delovnem programu, bo zagotovljeno, da bodo deležniki vedeli, kje in kako pravilno dostopati do pravih informacij, da bi si olajšali delo. Rezultati te dejavnosti bodo med drugim povečanje števila prenosov s spleta in dejavnosti uporabnikov, povečanje števila sklicevanj na Eurofoundovo delo v dokumentih politik EU, povečanje števila Eurofoundovih strokovnih prispevkov in obveznosti, povezanih s ključnimi političnimi razpravami, povečanje uporabe Eurofoundovega dela v medijskih hišah in povečanje števila navedb Eurofounda v akademskih revijah. Drugi rezultati bodo nadaljnje ozaveščanje novih ciljnih skupin javnosti o njem in njegovem delu ter večje zadovoljstvo obstoječih skupin. To se bo pokazalo v stalnih pozitivnih povratnih informacijah uporabnikov, stalnih zahtevah oblikovalcev politik na ravni EU in nacionalni ravni za ciljno usmerjeno strokovno znanje, širšem medijskem dosegu in vplivu, večji interakciji v družbenih medijih in večjem številu registriranih stikov.

3.2 Dejavnost 10: Upravljanje in razvoj

Večletna perspektiva

Pregled

Eurofound deluje v institucionalnem okviru EU. Zavezal se je, da bo dosegal rezultate v skladu z visokimi strokovnimi standardi ter hkrati učinkovito in uspešno uporabljal razpoložljive vire. Eurofoundove dejavnosti se izvajajo v odprtem in preglednem (regulativnem) okviru upravljanja ter v duhu sodelovanja in timskega dela. Pri podpiranju strateškega cilja organizacije bo poudarek na naslednjih elementih.

Razvoj in vključevanje ljudi ter krepitev zmogljivosti za izvajanje uspešne organizacije:

- stalne naložbe v usposabljanje in razvoj osebja v podporo predlaganim področjem ukrepov,
- upravljanje sodelovanja in zavezanosti ljudi ciljem organizacije, da bi povečali uspešnost v organizaciji in obdržali osebje na podlagi občutka odgovornosti.

Zagotavljanje informacij in podatkov za sprejemanje dobro utemeljenih odločitev o uporabi omejenih virov:

- programski cikel je podprt s podatki in dokazi o njegovih dosežkih v skladu z uveljavljenimi ocenjevalnimi merili in informacijami o spremljanju uspešnosti z namenom organizacijskih izboljšav, učenja in prihodnje trajnosti,
- nadaljnja krepitev oblikovanja proračuna po dejavnostih in upravljanja po dejavnostih v podporo strategiji agencije za zunanje izvajanje ter optimizaciji dodeljevanja notranjih virov,
- učinkovite in uspešne metode dela ter izvajanje nalog z uporabo standardov upravljanja projektov in procesov v okviru strategije najprej digitalno.

Podpiranje dejavnosti, ki temeljijo na rezultatih, v skladu z načeli regulativne skladnosti in upravljanja agencij EU:

- spodbujanje etičnega ravnanja in ravnanja za preprečevanje navzkrižja interesov in nepravilnosti ter zagotavljanje ničelne tolerance do goljufij na podlagi okvira notranje kontrole agencije,
- nadaljnja profesionalizacija pristopa Eurofounda k upravljanju kakovosti v skladu z uveljavljenimi in nastajajočimi praksami v primerljivih agencijah EU ter ustrezno za njegove dejavnosti.

Cilji

Eurofound izvaja svoje naloge tako, da njegovi uslužbenci po svojih najboljših močeh, in sicer z:

- izvajanjem razvojnih programov z možnostmi kombiniranega učenja,
- podporo učinkovitih strokovnih orodij za vodenje projektov in procesov,
- dostopom do podatkov in analiz o izvajanju programa na podlagi učinkovitih digitalnih rešitev.

V novem programskem obdobju bo izvajal svoj trajnostni okvir za gospodarski, družbeni in okoljski vpliv s standardi, ki zagotavljajo primerljive meritve.

Pričakovani rezultati

Optimizacija kompetenc in zmogljivosti osebja pri izpolnjevanju zahtev programa.

Razumno zagotovilo o dobrem finančnem poslovanju, ki temelji na gradnikih notranje kontrole in posebnih revizij.

4. Pristop k izvajanju

4.1 Metode in orodja

Eurofound bo v tem programskem obdobju izvajal številne raziskovalne pristope, metodologije in uporabljal številne vire podatkov. Eurofoundovi raziskovalni instrumenti so že opisani v točki 2.7 Dejavnost 7: Upravljanje in razvoj raziskav. Druge metodologije in orodja so:

- Eurofound analizira druge nabore podatkov, predvsem tiste od Eurostata. To vključuje neposredno uporabo Eurostatovih in drugih virov podatkov ter usklajevanje različnih naborov podatkov za ustvarjanje edinstvenih virov informacij, na primer v okviru Evropskega centra za spremljanje delovnih mest,
- zbiranje informacij na nacionalni ravni ter primerjava predpisov in praks. To se izvaja predvsem z mrežo Eurofoundovih korespondentov v vseh državah članicah. Primer tega pristopa so študije reprezentativnosti. Mreža Eurofoundovih korespondentov prispeva k vsem področjem njegovih raziskav (zlasti na področjih, na katerih ni usklajenih virov podatkov) ter opisuje in primerja institucionalne okvire, politike in prakse. Pri pripravi novega razpisnega postopka za naslednjo okvirno pogodbo s korespondenti bo ocenjen model storitve, zahteve pa bodo revidirane. Proučene bodo sinergije z mrežami Evropske komisije. Nova pogodba bo sklenjena marca 2022,
- na voljo pa bo tudi sistematizacija javno dostopnih informacij, na primer iz Evropskega centra za spremljanje prestrukturiranja ali pilotnega projekta za spremljanje industrijskih ukrepov. Eurofound bo raziskal druge možnosti za uporabo velepodatkov in informacij, ki jih ustvarijo uporabniki,
- pristop k vrednotenju politike temelji predvsem na oceni predhodno izvedenih vrednotenj. To vključuje zbiranje in kritični pregled številnih študij ter, kadar je izvedljivo, metavrednotenje. Drug izvedljiv pristop so razgovori s strokovnjaki,
- zaradi večje osredotočenosti na spremembe v tem programskem obdobju bo nekaj poudarka na metodologijah, usmerjenih v prihodnost, kot so oblikovanje scenarijev, napovedovanje in retrospektivni pristop. Pogosto jih je treba uporabljati skupaj v razpravi s skupinami deležnikov. Eksplorativne metodologije lahko vključujejo tudi študije primerov nastajajočih, vendar še precej nepomembnih pojavov,
- v tem programskem obdobju se bodo več uporabljale raziskave, ki jih izvajajo drugi: akademski krogi, druge institucije in organi EU, mednarodne organizacije, možganski trusti itd. Takšne raziskave se lahko uporabijo za več vprašanj na strateških področjih sprememb in kohezije. Uporabijo se lahko tudi za zagotavljanje prispevkov, pomembnih za politiko, za ključne politične razprave,
- proučil bo uporabo nacionalnih upravnih registrov in podatkovnih zbirk, kjer je to ustrezno, ob zavedanju, da sta dostop do podatkov in njihova primerljivost težavna,
- na voljo bo razmeroma obsežna možnost za ad hoc študije, ki jih bodo zahtevali deležniki ali jih bo Eurofound začel izvajati v odziv na spreminjajoče se potrebe politike v programskem obdobju.

Večina virov bo namenjena raziskavam in mreži Eurofoundovih korespondentov. Po potrebi se bodo proučila tudi druga orodja in pristopi.

4.2 Sodelovanje in partnerstva

Eurofound si prizadeva za tesne delovne odnose z drugimi agencijami EU in jih vzdržuje. Še naprej bo gradil na uveljavljenem sodelovanju s sestrskimi agencijami na področju politike zaposlovanja in

socialnih zadev (Cedefop, Evropski organ za delo (ELA), Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA) in Evropska fundacija za usposabljanje (ETF)) ter drugimi agencijami, povezanimi z njegovim delom (Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA), Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE), Evropska agencija za okolje (EEA)). Memorandumi o soglasju in usklajevanju delovnih programov lahko privedejo do izbora skupnih dejavnosti v skupnem interesu. V zvezi s tem bo proučil partnerstvo s Cedefopom ter drugimi agencijami in institucijami EU glede izvedbe naslednje evropske raziskave podjetij. Podpisal je sporazum o ravni storitve z Evropskim organom za delo (ELA), s katerim si deli službo svoje računovodje, in upravni sporazum z Evropskim centrom za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA) o zagotavljanju storitev ocenjevanja. Z Evropskim organom za delo (ELA) si bo prizadeval tudi za sklenitev memoranduma o soglasju, ki lahko vključuje možnost skupnih ukrepov na področju mobilnosti, če bosta obe agenciji menili, da je to primerno.

Eurofound si bo prizadeval nadgraditi svoje odnose z Evropsko komisijo. To vključuje dejavnosti s Skupnim raziskovalnim središčem. Sodelovanje bi se lahko razširilo na področja, kot sta podpiranje krepitve zmogljivosti socialnih partnerjev v okviru sklada ESS in dejavnosti prestrukturiranja sklada ESPG. Proučil bo tudi nove možnosti sodelovanja z GD za raziskave in inovacije, da bi razširil svojo sedanjo vlogo. Nazadnje bo v okviru pregleda nove okvirne pogodbe za mrežo korespondentov leta 2022 proučil možnosti za združitev moči ali doseganje več sinergij z mrežami Evropske komisije.

Sodelovanje na področju komuniciranja je podrobneje opisano v naslednjem razdelku. Eurofound bo iskal priložnosti za sodelovanje s subjekti, ki lahko delujejo kot oblikovalci javnega mnenja ali zagotavljajo sinergije z njegovo dejavnostjo. To bo vključevalo proučitev sodelovanja s subjekti, ki so navedeni v ustanovni uredbi, npr. nacionalni tristranski organi.

Po potrebi in na zahtevo Komisije je pripravljen izvajati pilotne projekte in pripravljalne ukrepe, kar je v uredbi o njegovi ustanovitvi navedeno kot ena od njegovih nalog.

4.3 Strategija za odnose s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami

Eurofound vzdržuje tesne delovne odnose z mednarodnimi organizacijami, kot sta MOD in OECD, kar omogoča globalni vidik pri analizi vprašanj v zvezi s politikami EU. V programskem obdobju želi ponoviti globalno analizo delovnih razmer skupaj z MOD na podlagi obstoječega okvirnega sporazuma o sodelovanju.

Eurofound pričakuje, da bo nadaljeval svoje delo v državah kandidatkah na podlagi pozitivne vloge agencij EU pri podpiranju strategije EU za države širitve. Predlagal bo, da se te države še naprej vključujejo v njegove raziskave, kar jim omogoča, da se ne le primerjajo z drugimi državami, temveč tudi dobijo pregled nad razvojem svojih življenjskih in delovnih razmer skozi čas.

Proučil bo tudi možnost podobnega pristopa do drugih držav v okviru vzhodnega in južnega dela evropskega instrumenta sosedstva.

Sredstva, namenjena mednarodnim odnosom, so manjša in vključena v dejavnosti letnega delovnega programa. Nekateri omejeni stroški službenih potovanj se krijejo iz običajne proračunske vrstice za službena potovanja agencije.

5. Perspektive glede človeških in finančnih virov: načrtovanje virov za obdobje 2021–2024

5.1 Finančni viri

V času snovanja delovnega programa je bil v Svetu dosežen politični dogovor glede naslednjega večletnega finančnega okvira (MFF) za obdobje 2021–2027, vendar razprave z drugo vejo proračunskega organa, Evropskim parlamentom, še vedno potekajo.

Številke v nadaljevanju temeljijo na zadnji razčlenitvi razprave o večletnem finančnem okviru, ki so jo zagotovile službe Komisije. V njih je predvidena realna zamrznitev (v cenah iz leta 2018) subvencije Eurofounda za naslednjih sedem let. Nominalno je to enako letnemu povečanju subvencije za približno 2 %. To bi moralo omogočiti izravnavo za predvideno enako letno stopnjo inflacije.

Načrtovana raven naslova 3 (operativni odhodki) za leto 2021 znaša približno 6,1 milijona EUR. Zaradi skoraj zamrznjene subvencije v preteklih letih je ta precej manjša kot leta 2010, ko je znašala približno 7,8 milijona EUR. Pričakovano povečanje subvencije v naslednjih sedmih letih bo močno pripomoglo, da se zmanjševanje sredstev v naslovu 3 obrne in se sredstva zanj do leta 2023 znova povečajo na 6,5 milijona EUR. Povečanje v naslovu 1 (stroški za zaposlene in povezani stroški) naj bi bilo nesorazmerno majhno. Za naslov 2 bodo na voljo dodatna sredstva za nadaljnjo krepitev informacijske infrastrukture in za naložbe v Eurofoundov program za trajnostnost, zlasti okoljsko.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Proračun	PD 2020	MFF	MFF	MFF	MFF
('000 EUR)						
Prihodki						
Subvencija	20 779	21 195	21 600	22 051	22 492	22 942
Drugi prihodki	200	200	220	219	218	218
Skupaj	20 979	21 395	21 820	22 270	22 710	23 160
Odhodki						
Naslov 1:	13 810	13 925	14 080	14 220	14 490	14 700
Naslov 2:	1 520	1 600	1 640	1 700	1 750	1 820
Naslov 3:	5 649	5 870	6 100	6 350	6 470	6 640
Skupaj	20 979	21 395	21 820	22 270	22 710	23 160

5.2 Človeški viri

V naslednji preglednici je prikazano predvideno spreminjanje števila zaposlenih do leta 2024.

Kadrovska shema	Število zaposlenih, predvideno za leto 2020	Število zaposlenih, predvideno za leto 2021	Število zaposlenih, predvideno za leto 2022	Število zaposlenih, predvideno za leto 2023	Število zaposlenih, predvideno za leto 2024
SKUPAJ AD ¹¹	51	51	51	51	51
SKUPAJ AST ¹²	40	40	40	40	40
Skupaj CA ¹³	13	14	14	14	14
NNS ^{14, 15}	1	0	0	0	0
Izvajalci strukturnih storitev ¹⁶	7 ¹⁷	7	7	7	7
Skupaj	112	112	112	112	112

Eurofound pri skupnem številu zaposlenih v obdobju 2021–2024 ne pričakuje sprememb. Podrobnosti o številu zaposlenih in spremembah tega števila so navedene v Prilogi III k *programskemu dokumentu za obdobje 2021–2024: Na poti k okrevanju in odpornosti*.

Nespremenjeno število uslužbencev je odsev Evropolovega nespremenjenega mandata in nadaljevanja večine nalog. Opozoriti je treba, da je moral Eurofound med letoma 2013 in 2018 zmanjšati število delovnih mest v kadrovskem načrtu (AD in AST) za 10 %, sprejeti je bilo treba pomembne ukrepe in opraviti reorganizacijo, da bi nadomestili manjše število uslužbencev, hkrati pa še vedno izvajali delovne programe ter celo povečali njegov ugled in prepoznavnost.

¹¹ Skupno število upravnih uslužbencev zajema uradnike in začasne uslužbence.

¹² Skupno število strokovno-tehničnih uslužbencev zajema uradnike in začasne uslužbence.

¹³ Število pogodbenih uslužbencev v ekvivalentu polnega delovnega časa.

¹⁴ Napoteni nacionalni strokovnjaki.

¹⁵ V preteklosti je bil napoteni nacionalni strokovnjak uveden z nadomestitvijo pogodbenega uslužbenca za napotenga nacionalnega strokovnjaka. Od leta 2021 je ta izmenjava obrnjena.

¹⁶ Izvajalce storitev pogodbeno najame zasebno podjetje za specializirane naloge horizontalne/podporne narave, oddane v zunanje izvajanje, na primer na področju informacijske tehnologije. Pri Komisiji morajo izpolnjevati naslednja splošna merila: 1) nimajo individualne pogodbe s Komisijo, 2) delajo v prostorih Komisije, običajno z osebnim računalnikom in mizo, 3) upravno jih spremlja Komisija (priponka itd.) in 4) prispevajo k dodani vrednosti Komisije.

¹⁷ En upravni uslužbenec za pripravo in dostavo hrane, en kuhar, dva kuhinjska pomočnika, en čistilec, dva varnostnika.

5.3 Razvoj nalog in povečanje učinkovitosti

Pregled uredbe o ustanovitvi Eurofounda (Uredba (EGS) št. 1365/75) je privedla do posodobitve njegovega mandata, vendar ni vključevala poglobitvenih sprememb, ki bi vplivale na potrebe po virih, zato ta programski dokument ne vključuje novih nalog ali povečanja obstoječih.

Eurofoundu bi lahko bile zaupane naloge, kot so pilotni projekti ali naloge prek sporazumov o prispevkih, ki bi jih bilo treba financirati poleg zneskov, predstavljenih v tem dokumentu.

V okviru morebitnega zamrznjenega proračuna za naslednjih sedem let je povečanje učinkovitosti edini način za preprečevanje verjetnih učinkov inflacije in povečanja drugih stroškov. Ker je več kot 60 % proračuna namenjenega za zaposlene in stroške v zvezi z njimi (naslov 1), ki ga večinoma urejajo kadrovske predpisi EU, so možnosti za povečanje učinkovitosti v številu zaposlenih, veliko manjše pa so na področjih, kot so službena potovanja, nepremičnine in prihranki pri javnem naročanju storitev.

Pomemben vzvod za povečanje učinkovitosti bi lahko bilo večje število storitev, ki si jih delijo različne agencije EU ali agencije in Komisija. Agencije so v primerjavi s prejšnjimi leti precej profesionalizirale svoj pristop k souporabi storitev: sistematični pregled morebitnih nalog za delitev, precejšnje povečanje števila skupnih javnih naročil, ki omogočajo upravne prihranke in ekonomijo obsega, ter redno spremljanje napredka, doseženega na tem področju, in poročanje o njem. Eurofound je leta 2020 z Evropskim organom za delo podpisal sporazum o ravni storitve za delitev storitev svoje računovodje.

Podobno se je v zadnjih nekaj letih dosledno povečeval tudi obseg skupnih storitev in javnih naročil s Komisijo. Primer tega je uvedba Komisijinega sistema za človeške vire Sysper v Eurofoundu, ki se bo v celoti uporabljal tudi med izvajanjem tega programskega dokumenta.

Čeprav je ta razvoj zagotovo privedel do večje kakovosti nabavljenega blaga in storitev ter ekonomije obsega, je zmanjšanje upravnega bremena in stroškov veliko manj očitno. Postopki za sodelovanje v skupnih javnih naročilih in skupnih storitvah povzročajo stroške usklajevanja, ki omejujejo morebitne prihranke. To še toliko bolj velja, če agencija vodi skupno javno naročanje ali ponuja storitve drugim. V primeru Komisije to redno vodi do zelo visokih stalnih letnih stroškov, na primer za uporabo sistema Sysper ali možnost sodelovanja na javnih razpisih za informacijsko tehnologijo.

Poleg izmenjave storitev in skupnih javnih naročil je ključni del za doseganje večje učinkovitosti zagotavljanje več in boljših digitalnih rešitev v podporo agenciji. V prihodnjih letih bo pozornost namenjena tudi digitalnemu preoblikovanju postopkov in projektov za zmanjšanje upravnega bremena.

Stik z EU

Osebno

Po vsej Evropski uniji je na stotine informacijskih točk Europe Direct. Naslov najbližje lahko najdete na spletni strani: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

Po telefonu ali elektronski pošti

Europe Direct je služba, ki odgovarja na vaša vprašanja o Evropski uniji. Nanjo se lahko obrnete:

- s klicem na brezplačno telefonsko številko: 00 800 6 7 8 9 10 11 (nekateri ponudniki lahko klic zaračunajo),
- s klicem na navadno telefonsko številko: +32 22999696 ali
- po elektronski pošti s spletne strani: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

Iskanje informacij o EU

Na spletu

Informacije o Evropski uniji v vseh uradnih jezikih EU so na voljo na spletišču Europa: https://europa.eu/european-union/index_sl.

Publikacije EU

Brezplačne in plačljive publikacije EU lahko prenesete s <http://op.europa.eu/sl/publications> ali jih tam naročite. Za več izvodov brezplačnih publikacij se obrnite na Europe Direct ali najbližjo informacijsko točko (https://europa.eu/european-union/contact_sl).

Zakonodaja EU in drugi dokumenti

Do pravnih informacij EU, vključno z vso zakonodajo EU od leta 1952 v vseh uradnih jezikovnih različicah, lahko dostopate na spletišču EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>.

Odprti podatki EU

Do podatkovnih zbirk EU lahko dostopate na portalu odprtih podatkov EU (<http://data.europa.eu/euodp/sl>). Podatke lahko brezplačno prenesete in uporabite tudi v komercialne namene.

Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound) je tristranska agencija Evropske unije, ki je bila ustanovljena leta 1975. Njena naloga je zagotavljati znanje na področju socialnih politik, politik zaposlovanja in politik, povezanih z delom, v skladu z Uredbo (EU) 2019/127.

Urad za publikacije
Evropske unije